Gníomhaireacht Forbartha Tionscail Éireann

Tuarascáil agus Cuntais Bhliantúla

2018

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

www.idaireland.com

IDA Ireland

Clár

Forbhreathnú an Chathaoirligh agus an POF	01
Staitisticí	06
Freagracht Shóisialta Chorparáideach	13
Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird	16
Ráitis Airgeadais	24
Líonra Domhanda Oifigí	44

IDA Ireland

Forbhreathnú an Chathaoirligh agus an POF

Forbhreathnú an Chathaoirligh agus an POF

An straitéis atá ann a sheachadadh
D'éirigh go hiontach le Gníomhaireacht Forbartha Tionscail (GFT) Éireann in 2018, agus gnóthaíodh 265 infheistíocht nua d'Éirinn. Tá bliain deiridh ár straitéise "Buachan IDE 2015 – 2019" ag teannadh linn, agus tá neart bainte amach againn cheana. Tá ár sprioc cúig bliana maidir le cruthú post agus infheistíochtaí sáraithe cheana féin. Déanann GFT Éireann ceiliúradh ar 70 bliain ar an bhfód in 2019.

Is é ár bpríomhthosaíocht don bhliain 2019 ná ár spriocanna cúig bliana infheistíochta do na réigiúin a bhaint amach. Creidimid go bhféadfaimid iad a bhaint amach le tacaíocht leanúnach ón Rialtas agus páirtithe leasmhara réigiúnacha.

Ach beidh go leor dúshláin sheachtracha romhainn agus muid ag iarraidh feidhmiú chomh láidir céanna in 2019. Féadfar go mbeidh tionchar ar chinntí infheistíochta in 2019 ag an éiginnteacht atá ann go fóill ó thaobh cúrsaí polaitíochta agus eacnamaíochta de, lena n-áirítear an Breatimeacht agus an dearcadh níos coitianta cosantaíoch atá ann i measc na mbloc mór trádála, chomh maith leis an tionchar atá ag teicneolaíocht bhunathraitheach ar an mbunachar cliant atá againn faoi láthair.

Straitéis Nua a Fhorbairt
Tiocfaidh deireadh le straitéis reatha GFT ag deireadh na bliana 2019, agus mar sin tá an próiseas le straitéis nua don tréimhse 2020-2024 a fhorbairt curtha ar bun. Tá Bord agus foireann Ceannaireachta Feidhmiúcháin GFT i gceannas ar an bpróiseas forbartha straitéise. Tá tacaíocht leanúnach á tabhairt dó sin ag an Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta (RGFN), agus téitear i dteagmháil le páirtithe leasmhara ábhartha de réir mar is cuí.

Beidh sé ríthábhachtach go bhfásfaidh ár mbonn IDE ar bhealach inbhuanaithe, cuimsitheach agus neamhdhíobhálach don chomhshaol, chun go n-éireoidh linn i rith na chéad straitéise eile ó 2020 ar aghaidh. Tá a fhios againn cheana go mbeidh tionchar mór ag luas agus leithead an athraithe a tharlóidh de bharr teicneolaíochtaí bunathraitheacha, cosúil le huathoibriú, intleacht shaorga agus meaisínfhoghlaim, thar réimse earnálacha tionscail. Ach tá an seans ag Éire leas a bhaint as na hathruithe domhanda sin ar mhúnlaí gnó agus as teicneolaíochtaí bunathraitheacha atá ag teacht chun cinn. Déanfar é sin tríd an gcéad ghlúin eile de theicneolaíocht agus gníomhaíocht ghnó a mhealladh ó chliaint nua agus reatha. Maidir leis sin, beidh cur i bhfeidhm na bpríomhthionscnamh Rialtais, cosúil le Éire 2040, Todhchaí na bPost ('Future of Jobs') agus an Plean Gníomhaíochta Uile-Rialtais ar son na hAeráide, ríthábhachtach chun go gcruthófar éiceachóras atá fabhrach do IDE a choimeád agus IDE breise a ghnóthú.

Oibreoidh GFT go dlúth lenár gcuideachtaí cliaint chun iad a choinneáil, a athrú ó bhun agus a ullmhú ar mhaithe le fás.

Buaicphointí Feidhmíochta 2018
Tháinig méadú suntasach ar fhostaíocht, mar chruthaigh cuideachtaí cliaint GFT 22,785 post (méid comhlán), arb ionann é sin agus 14,040 post (méid glan) in 2018. B'ionann an méid glan post in 2017 agus 10,684. Bhí méadú tagtha ar mhéid glan na bpost i nach réigiún den tír faoi dheireadh na bliana. Is ionann fostaíocht iomlán sa phunann anois agus 229,057 duine agus tá líon na gcuideachtaí cliaint GFT (1,444) ag an leibhéal is airde riamh.

Gnóthaíodh leibhéal ard infheistíochtaí in 2018, nuair a fuair GFT Éireann 265 tionscadal infheistíochta nua. Is ainmneacha nua iad 134 de na hinfheistíochtaí sin, is é sin grúpaí nó daoine a rinne infheistíocht in Éirinn den chéad uair. Is ionann é sin agus an líon is mó infheistíochtaí céaduaire a gnóthaíodh i mbliain amháin. Rinneadh cuid mhór den infheistíocht i Seirbhísí Airgeadais, na hEolaíochtaí Beatha agus Teicneolaíocht.

I gcomhréir le straitéis GFT Éireann chun forbairt a dhéanamh ar a mhargaí ar fud an domhain, tá dul chun cinn maith á dhéanamh aige le hinfheisteoirí sa tSín, an Chóiré Theas agus an India. Le linn 2018, lean GFT Éireann d'fhorbairt a dhéanamh ar an gclú atá aige in earnálacha cosúil le hearraí cógaisíochta, seirbhísí airgeadais agus déantúsaíocht.

Bhí na hinfheistíochtaí seo a leanas ar na príomhinfheistíochtaí a fuarthas agus a fógraíodh in 2018:
- Cruthóidh Genesys 200 post nua teicneolaíochta agus bunóidh sé ionad barr feabhais domhanda um intleacht shaorga i nGaillimh,
- D'fhógair Abbott i nDún na nGall go síneofar an áislann déantúsaíochta atá ann chun 500 post nua a chruthú,
- D'fhógair Becton Dickinson go n-osclófar áislann úrscothach Taighde agus Forbartha i Luimneach agus go mbeidh 85 post nua ann dá bharr,
- D'fhógair WuXi Biologics go ndéanfaidh siad infheistíocht €325 milliún, agus 400 post nua a chruthú dá bharr, in áislann nua bithdhéantúsaíochta atá lonnaithe i láithreán úrnua GFT i Mullaigh Chairlinn, Dún Dealgan, Contae Lú,
- Tá sé de rún ag Amazon Web Services a ghnó in Éirinn a mhéadú faoi dhó agus cruthófar 1,000 post teicneolaíochta i mBaile Átha Cliath dá bharr.

Béim ar Fhorbairt Réigiúnach
Tá spriocanna uaillmhianacha i leith forbairt réigiúnach leagtha síos ag GFT Éireann, le tacaíocht ón Rialtas, ina straitéis reatha, agus tá sé mar aidhm aige go méadófar líon na n-infheistíochtaí i ngach réigiún taobh amuigh de Bhaile Átha Cliath idir 30% go 40% ar a laghad. Táthar ag súil leis go mbainfidh GFT na spriocanna sin amach faoi dheireadh na bliana.

Ó thús na Straitéise 'Buachan' de chuid GFT Éireann, gnóthaíodh 407 infheistíocht do na réigiúin agus cuireadh beagnach 27,000 post (méid glan) leis in áiteanna taobh amuigh de Bhaile Átha Cliath. Chun é sin a chur i gcomhthéacs,

Forbhreathnú an Chathaoirligh agus an POF (ar lean)

gnóthaíodh 102 infheistíocht ar an meán gach bliain in áiteanna taobh amuigh de Bhaile Átha Cliath, i gcomparáid le meánlíon de 69 faoin straitéis a bhí againn roimhe sin; is léiriú é sin ar an mbéim a leag GFT Éireann ar fhorbairt réigiúnach agus gníomhaíocht uile-rialtais chun feabhas a chur ar ár dtairiscint réigiúnach, agus oibríodh i ndlúthchomhar lenár bpáirtithe leasmhara náisiúnta agus réigiúnacha chuige sin.

Tháinig méadú ar líon na bpost i ngach réigiún in 2018, ar léiriú é sin ar an mbéim láidir a leag GFT Éireann ar infheistíochtaí IDE a scaipeadh ar na réigiúin. Tá 58% d'fhostaíocht arna tacú ag GFT taobh amuigh de Bhaile Átha Cliath anois, agus is ionann é sin agus an líon is airde post sna réigiúin i stair na heagraíochta seo (132,297).

Cé go bhfuil claonadh ann go fóill ar fud an domhain i dtreo IDE a dhéanamh i gceantair mhór uirbeacha, tá GFT tiomanta d'fhás eacnamaíochta agus rathúnas na réigiún ar fad in Éirinn agus tarraingíonn sé aird na n-infheisteoirí féideartha ar na tairbhí suntasacha a mbaineann cuideachtaí atá lonnaithe in áiteanna réigiúnacha as. D'fhógair ár gcuideachtaí cliaint infheistíochtaí ar ardchaighdeán i go leor áiteanna réigiúnacha, Avery Dennison Corporation (200 post sa Longfort), MSD (170 post i gCeatharlach) agus Overstock (100 post i Sligeach) ina measc.

D'éirigh go hiontach le straitéis GFT Éireann chun láithreáin straitéiseacha agus foirgnimh ardleibhéil a fhorbairt. Leanfaidh GFT Éireann ar aghaidh lena chlár tógála in 2019, agus tá tús curtha le tógáil foirgneamh ardleibhéil i Sligeach, Dún Dealgan, Béal Átha Luain, Port Láirge, Gaillimh, Muineachán agus Luimneach.

Ar ndóigh, príomhchathair na hÉireann is ea Baile Átha Cliath ó thaobh scála idirnáisiúnta de agus is áit tharraingteach í d'infheisteoirí. Tá Baile Átha Cliath láidir agus réigiúin láidre ag teastáil ó Éire.

Martin Shanahan
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Frank Ryan
Cathaoirleach

Forbhreathnú an Chathaoirligh agus an POF (ar lean)

Iarmhairtí sa Gheilleagar níos Leithne
Taobh amuigh d'fhostaíocht dhíreach agus aistriú scileanna, bíonn tionchar an-mhór ag cuideachtaí cliaint GFT ar an ngeilleagar áitiúil agus cruthaítear níos mó ná ocht bpost do gach 10 bpost i gcuideachta IDE. Is ionann fostaíocht dhíreach agus 229,057 agus, nuair a chuireann tú fostaíocht indíreach de 183,246 leis sin, is ionann líon iomlán na bpost a dtacaíonn IDE in Éirinn leis ag deireadh 2018 agus 412,303.

I measc na n-iarmhairtí atá ann mar gheall ar infheistíocht Cuideachta Ilnáisiúnta (CIN) i ngeilleagar na hÉireann, tá caiteachas ar ábhair agus seirbhísí Éireannacha ar fiú €7.5 billiún é, caiteachas bliantúil párolla de €11.7 billiún agus infheistíocht chaipitil de €5.7 billiún ar fhoirgneamh, meaisínre agus trealamh nua[1]. Tá láidreacht na IDE le feiceáil chomh maith sna fáltais chánach corparáide atá ag dul i méid – íocann cuideachtaí Cliaint GFT thart ar dhá thrian de cháin chorparáide na hÉireann, meastar[2]. Cruthaíonn cliaint GFT poist a bhfuil luach ard ag gabháil leo; b'ionann an meántuarastal in 2017 agus €66,000[3] agus tá sé níos airde go seasta ná an meántuarastal náisiúnta (€46,402)[4]. De thoradh air sin, íocann cliaint GFT aon trian den mhéid iomlán cánach ioncaim, MSU agus ÁSPC fostóra a íocann fostóirí sa stát.

Tá ról ríthábhachtach ag cuideachtaí cliaint GFT ó thaobh caiteachas gnó ar Thaighde & Forbairt (Taighde agus Forbairt de chuid Fiontair Ghnó). Chaith siad €1.8 billiún ar T&F inmheánach in 2017. Bhí os cionn 16,700 duine ag obair ar T&F i gcuideachtaí cliaint GFT in 2017.

Rinne cuideachtaí eachtracha neart a easpórtáil ó Éirinn arís in 2017, nuair a d'easpórtáil siad thart ar €189 billiún arb ionann é sin agus 67% d'easpórtálacha náisiúnta.

Ionchas IDE
Cé gur tháinig méadú láidir ar fhigiúirí GFT le blianta beaga anuas agus gur cosúil go mbeidh cúrsaí IDE in Éirinn go maith amach anseo, ciallaíonn nádúr oscailte ár ngeilleagair go bhféadfaí go mbeadh tionchar orainn ag forbairtí agus tuairteanna domhanda eacnamaíochta, lena n-áirítear: an Breatimeacht, teannais trádála idir na Stáit Aontaithe agus a phríomhchomhpháirtithe trádála, agus náisiúnachas agus caomhnaitheacht. Sa chomhthéacs sin, tá sé ríthábhachtach go fóill go dtugtar faoi bhearta chun feabhas a chur ar fheidhmíocht iomaíochais na hÉireann i réimsí a bhfuil tionchar ag beartas náisiúnta orthu.

Iomaíochas: Bhog Éire suas cúig áit ó 12ú háit go dtí an 7ú háit sna Rangúchán Domhanda Iomaíochais 2019. Dúshlán suntasach atá roimh IDE is ea iomaíochas gheilleagar na hÉireann a choimeád le linn tréimhse ina dtarlaíonn fás láidir geilleagrach. Tarraingíonn an Chomhairle Náisiúnta Iomaíochais aird ar an tábhacht a bhaineann le forbairt a dhéanamh ar láidreachtaí atá ann agus aghaidh a thabhairt ar réimsí ar féidir feabhas a dhéanamh orthu, lena chinntiú go leanfar ar aghaidh le fás geilleagrach agus go mbeidh Éire iomaíoch go fóill. Ina thaobh sin, creideann GFT nár chóir dúinn a bheith bogásach.

Bonneagar: Meallann caighdeán ár mbonneagair eacnamaíochta agus na líonraí a bhaineann leis infheistíocht isteach. Ceapann an Chomhairle Náisiúnta Iomaíochais go bhfuil sé fíorthábhachtach go ndéanfar infheistíocht leanúnach ar iompar poiblí agus tionscadail bonneagair bóthair ar ardchaighdeán, leathanbhanda agus tithíocht a chuireann na torthaí is airde eacnamaíoch agus sóisialta ar fáil agus atá profa ó thaobh na todhchaí de.

Tithíocht Chónaitheach: Bíonn tionchar ag costas agus inrochtaineacht na tithíochta cónaithí ar cé chomh mealltach is atáimid ó thaobh infheistíocht shoghluaiste agus tallainne de.

Aithníonn an Ghníomhaireacht go raibh an Rialtas réamhghníomhach go dtí seo agus go ndearna sé sraith idirghabhálacha beartais chun an soláthar tithíochta agus inacmhainneacht sa mhargadh a fheabhsú, agus, ar an mbealach sin, costais a laghdú agus iomaíochas eacnamaíoch a fheabhsú. Mar gheall ar na céimeanna beartais seo, tá méadú tagtha ar an soláthar tithíochta agus is léir go dtiocfaidh méadú breise air chomh maith. Tá sé tábhachtach go leanfar ar aghaidh leis an dul chun cinn sin, agus go dtabharfar aird ar chomhfhorbairt mhaith áite maidir le gach forbairt nua d'fhonn a chinntiú go bhfanfaidh Éire ina háit mhealltach do dhaoine le cónaí agus oibriú ann.

Cé go ndearnadh dul chun cinn ó thaobh aghaidh a thabhairt ar neamhchothroime mhargaidh, is gá tuilleadh a dhéanamh.

Pleanáil: Príomhriachtanas do IDE is ea an gá le cinnteacht níos mó maidir leis an tréimhse ama a bhaineann le próisis phleanála. Is cuidiú mór é gur leag an rialtas béim ar an bpróiseas do thionscadail straitéiseacha bhonneagair a dhéanamh níos éifeachtaí.

Timpeallacht Idirnáisiúnta
Táthar ag súil leis nach mbeidh fás domhanda OTI chomh láidir an bhliain seo mar gheall ar an méid mór éiginnteachta atá ann sa timpeallacht idirnáisiúnta gheilleagrach. Baineann an éiginnteacht sin go príomha le teannais idirnáisiúnta thrádála.

Is príomhláidreacht eacnamaíochta de chuid na hÉireann é cé chomh hoscailte is atá an tír maidir le hinfheistíocht, gnó agus tallann idirnáisiúnta, agus tá sé sin ríthábhachtach chun go bhfuilimid ábalta IDE a mhealladh agus a choinneáil. Tá baol ann go gcuirfear isteach ár shlabhraí domhanda soláthair casta agus infheistíocht ghnó mar gheall ar mhéaduithe ar bhacainní taraifí agus neamhtharaifí a tharlaíonn de bharr beartais chosantaíocha. Ní chuirfeadh Éire fáilte roimh aon laghdú ar an gcóras domhanda trádála riailbhunaithe.

Forbhreathnú an Chathaoirligh agus an POF (ar lean)

Breatimeacht

Leag GFT béim ar phríomhghnéithe thairiscint luacha na hÉireann le linn 2018 – ballraíocht den AE, soghluaisteacht an lucht saothair, córas an dlí coiteann, an Béarla – gnéithe atá níos ábhartha anois mar gheall ar an mBreatimeacht. Bhí níos mó ná 80 infheistíocht a bhaineann leis an mBreatimeacht a bhfuil 5,300 post ag dul leo faofa ag GFT, ó bhí Meitheamh 2019 ann. Feidhmíocht láidir atá ann nuair a smaoinítear ar an iomaíochas géar ó áiteanna eile san AE. Bhain formhór na n-infheistíochtaí a fuarthas go dtí seo le Seirbhísí Airgeadais. Ach rinneadh infheistíocht sna hEolaíochtaí Beatha, Teicneolaíocht agus Seirbhísí Gnó, agus Innealtóireacht chomh maith. Léiríonn réimse na ngníomhaíochtaí infheistíochta sna réimsí sin an riachtanas atá ag na cuideachtaí chun fanacht laistigh de chreatlach rialaithe a gheallann rochtain ar mhargadh an AE.

I measc na n-ábhar imní atá ag cuideachtaí, tá cur isteach ar an slabhra soláthair, costais iompair agus amanna idirbhirt, rochtain ar mhargadh na RA amach anseo, aistriú sonraí AE-RA, agus leanúnachas conartha. Tá pleananna teagmhais curtha i bhfeidhm ag formhór na gcuideachtaí cliaint chun ullmhú do thorthaí Breatimeachta a d'fhéadfadh a bheith ann. Tá GFT i dteagmháil go dlúth le cliaint maidir leis an gceist sin go fóill.

In 2018, d'fhógair cuideachtaí mór le rá ar nós Bank of America, Morgan Stanley, Legal & General, Everest Re, The Standard Club, Coinbase, Citi Group, Barclays, AXA XL, Wasdell Group, EquiLend, Thomson Reuters, BRE Global, Simmons & Simmons, Depository Trust agus Clearing Corporation (DTCC) go n-osclóidh siad gnó nua nó go méadóidh siad a ngnó in Éirinn.

Cáin – Forbairtí Idirnáisiúnta

Is cuid thábhachtach go fóill de thairiscint na hÉireann d'infheisteoirí é an córas seasmhach agus trédhearcach cánach atá ag Éirinn. Tá an Rialtas ag leanúint de ról gníomhach a ghlacadh in obair dhomhanda chun athchóiriú a dhéanamh ar chóras idirnáisiúnta cánach corparáide. Ba chloch mhíle shuntasach thábhachtach san obair sin é foilsiú thuarascálacha na hEagraíochta um Chomhar agus Fhorbairt Eacnamaíochta (ECFE), 'Base Erosion and Profit Sharing (BEPS)' i nDeireadh Fómhair 2015. Ón tús, ba é aidhm an tionscadail BEPS cearta cánach a ailíniú níos fearr le gníomhaíocht agus bunús geilleagrach agus, ar an mbealach sin, tá príomhthorthaí an tionscadail BEPS ag teacht le chéile le straitéis chánach na hÉireann.

Foireann Éireann

Bíonn cabhair agus cúnamh ó na páirtithe leasmhara go léir ar fud an chórais leathain de dhíth ar GFT Éireann chun a chuid oibre a dhéanamh. Ba mhaith le GFT tacaíocht agus maoiniú leanúnach na Roinne Gnó, Fiontair agus Nuálaíochta agus an Rialtais a admháil.

Tugann GFT Éireann tuairisc don Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta agus oibríonn sí go dlúth leis an Roinn agus le ranna agus gníomhaireachtaí eile Rialtais ar nós Fiontraíocht Éireann, Fondúireacht Eolaíochta Éireann, Institiúidí Tríú Leibhéal, an tÚdarás um Ard-Oideachas, Solas, NAMA, Eirgrid, NTMA, Coillte, Údaráis áitiúla, Turasóireacht Éireann agus roinnt mhaith eagraíochtaí san earnáil phríobháideach agus le Comhlachais Tráchtála.

Is iad a cuid cliant an uirlis mhargaíochta is cumhachtaí atá ag GFT agus is mian linn na cuideachtaí a chuir muinín in Éirinn a lua agus aitheantas a thabhairt chomh maith don líon mór cuideachtaí ilnáisiúnta agus Éireannacha a chuir a gcuid ama ar fáil go fial le bualadh le hinfheisteoirí féideartha eile a thug cuairt ar Éirinn in 2018.

Níos tábhachtaí arís, ba mhaith linn aitheantas a thabhairt dár bhfoireann ag GFT Éireann a dhéanann a ndícheall gach lá chun na jabanna sin a ghnóthú - tá obair chrua déanta acu sa bhaile in Éirinn agus ar fud an domhain chun na huimhreacha sin a bhaint amach. Is é a gcuid oibre agus a ndúthracht atá taobh thiar dár bhfeidhmíocht agus tugtar aitheantas dá bpaisean, saineolaíocht agus athléimneacht anseo. Míle buíochas libh go léir.

Cuirfimid fáilte roimh Kevin Cooney agus Thomas Kennedy a ghlac ballraíocht ar an mBord i Meitheamh 2018.

Tar éis 35 bliain a chaitheamh ina oifig ag Plás Wilton, beidh GFT ag bogadh chuig a Cheanncheathrú Dhomhanda ag Three Park Place go déanach in 2019. "Oifig thosaigh" a bheidh sa Cheanncheathrú dhomhanda. Cuirfidh sí stádas, clú agus uaillmhian na hÉireann in iúl d'infheisteoirí domhanda, agus oibreoidh sí mar chroílár agus iad ag dul i dteagmháil le GFT agus measúnú a dhéanamh ar Éire mar áit le gnó a dhéanamh inti.

Frank Ryan
Cathaoirleach

Martin Shanahan
An Príomhfheidhmeannach

[1] Tugann an Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta faoin Suirbhé Bliantúil Gnó ar Thionchar Eacnamaíoch (2017) gach bliain. Ós rud é nach gcuirtear a lán cuntais ghnó le chéile de réir na bliana féilire, déantar an suirbhé sa bhliain i ndiaidh bhliain na gcuntas.

[2] Ríomhaireachtaí GFT bunaithe ar anailís na gCoimisinéirí Ioncaim ar thuairisceán fostóirí ilnáisiúnta faoi úinéireacht eachtrach do 2016 i dtaca le cáin ioncaim, MSU agus ÁSPC fostóra, trádáil mhiondíola agus mhórdhíola as an áireamh. Féach an Tuarascáil: https://revenue.ie/en/corporate/documents/research/ctanalysis-2018.pdf

[3] Ríomhanna GFT bunaithe ar Shuirbhé Bliantúil Gnó ar Thionchar Eacnamaíoch 2017

[4] Staitisticí na Príomh-Oifige Staidrimh maidir le Tuillimh agus Costais Saothair 2017

Staitisticí

Staitisticí

Táscairí GFT Éireann

Táscaire	Luach 2018
Líon Iomlán Infheistíochtaí Faofa	265
Líon na dTionscadal Láithreáin Úrnua	134
Líon na dTionscadal Leathnaithe	73
Líon na dTionscadal Taighde, Forbartha agus Nuálaíochta	58
Infheistíocht i dTionscadail Taighde, Forbartha agus Nuálaíochta	€1.2bn
% d'Infheistíochtaí atá lonnaithe lasmuigh de Bhaile Átha Cliath in 2018	43%
% de phoist a faomhadh lasmuigh de Bhaile Átha Cliath in 2018	47%
Caiteachas iomlán intí ar Thaighde agus Forbairt*	€1.8bn

Nóta * Baineann na sonraí caiteachais intí ar Thaighde agus Forbairt le 2017.

Tír Thionscnaimh Cuideachtaí ar Thug GFT Éireann Tacaíocht Dóibh 2018

Tír Thionscnaimh	Líon Cuideachtaí	Fostaíocht Iomlán*
Na Stáit Aontaithe	766	161,764
An Ghearmáin	99	14,479
An Ríocht Aontaithe	120	7,493
An Fhrainc	63	7,930
An Chuid Eile den Eoraip	193	19,477
An Chuid Eile den Domhan	203	17,914
Iomlán	**1,444**	**229,057**

Foinse: Suirbhé Bliantúil Fostaíochta RGFN 2018.
Nóta: Fostaithe lánaimseartha agus páirtaimseartha san áireamh.

Fostaíocht i gCuideachtaí lena dTacaíonn an GFT

	2018
Poist Bhreise	**22,785**

Foinse: GFT Éireann 2018

Fostaíocht i gCuideachtaí lena dTacaíonn an GFT

	2017	2018
Fostaíocht Iomlán	215,017	229,057
Lánaimseartha	196,513	208,948
Eile	18,504	20,109
Glanathrú san fhostaíocht iomlán	11,935	14,040
% Glanathrú san fhostaíocht iomlán	**5.9%**	**6.5%**

Foinse: Suirbhé Bliantúil Fostaíochta an RGFN 2018, sonraí amshraithe.

Áirítear ar an bhFostaíocht Eile fostaithe páirtaimseartha agus fostaithe ar conradh gearrthéarmach.

Fostaíocht Iomlán de réir Réigiúin i gComhlachtaí ar Thug GFT Éireann Tacaíocht Dóibh

Réigiún GFT	2014	2015	2016	2017	2018	% Athrú 2017/2018
Teorainn	10,024	10,486	11,126	11,583	11,885	2.6%
Baile Átha Cliath agus an toirthear						
Láir	84,945	90,074	97,016	102,776	109,848	6.9%
Iarthar Láir	14,480	15,393	16,901	17,948	18,948	5.6%
Lár Tíre	4,433	4,662	4,770	5,019	5,720	13.9%
Oir-Dheisceart	12,550	12,790	13,597	14,598	15,580	6.7%
Iar- Dheisceart	30,743	34,997	37,432	38,967	41,108	5.5%
Iarthar	19,574	20,507	22,240	24,126	25,968	7.6%
GFT Éireann	**176,749**	**188,909**	**203,082**	**215,017**	**229,057**	**6.5%**

Foinse: Suirbhé Bliantúil Fostaíochta RGFN 2018.

Fostaíocht iomlán de réir earnála i gCuideachtaí lena dtacaíonn GFT Éireann

Earnáil	2014	2015	2016	2017	2018	% athrú 2017/2018
Táirgí Cógaisíochta	23,307	25,246	26,917	28,129	29,989	6.6%
Trealamh Ríomhaireachta, Leictreonach agus Súl	18,120	20,474	20,285	19,950	19,990	0.2%
Ionstraimí & Soláthairtí Leighis & Fiaclóireachta	27,073	27,392	29,468	31,457	33,643	6.9%
Miotail & Innealtóireacht	10,168	10,514	10,838	11,042	11,581	4.9%
Tionsclaíocht Ilghnéitheach	7,831	8,165	8,326	8,864	9,472	6.8%
Seirbhísí Idirnáisiúnta agus Airgeadais (lena n-áirítear bogearraí)	90,250	97,118	107,248	115,575	124,382	7.6%
Iomlán	**176,749**	**188,909**	**203,082**	**215,017**	**229,057**	**6.5%**

Foinse: Suirbhé Bliantúil Fostaíochta RGFN 2018.

Tionchar Eacnamaíoch na hInfheistíochta Dírí Eachtraí

Measann an Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta go gcruthaítear ocht bpost eile sa gheilleagar ginearálta mar thoradh ar gach deich bpost a chruthaítear go díreach mar gheall ar an Infheistíocht Dhíreach Eachtrach (IDE). B'ionann é sin agus 412,303 post ar thacaigh IDE leo ag deireadh na bliana 2018. Bíonn tionchar dearfach ag sochair thánaisteacha eacnamaíocha ar an tionscal tógála, ar an earnáil mhiondíola agus ar an tionscal fáilteachais.

Áirítear ar thorthaí an tsuirbhé SBGTE (Suirbhé Bliantúil Gnó ar Thionchar Eacnamaíoch) le haghaidh 2017 (na sonraí is déanaí a bhfuil fáil orthu) na sonraí seo a leanas maidir le hOnnmhairí, Caiteachas Gheilleagar na hÉireann, Taighde agus Forbairt inmheánach agus caiteachas caipitil:

- Tháinig méadú **9.6%** go dtí **€189.32bn** ar onnmhairí chliaint GFT in 2017.
- Tháinig méadú **7.8%** go dtí **€19.2bn** ar chaiteachas i ngeilleagar na hÉireann in 2017. Is ionann é sin agus caiteachas párolla **(€11.7bn)**, seirbhísí Éireannacha **(€5.06bn)**, agus ábhair Éireannacha **(€2.43bn).**
- Tháinig méadú **7.0%** go dtí **€1.79bn** ar an infheistíocht inmheánach Taighde agus Forbartha in 2017.
- D'infheistigh cliaint GFT **€5.7bn** i dtionscadail chaipitil in 2017.

Costas GFT Éireann in aghaidh an Phoist Choimeádta ag Buanphraghsanna 2018

	2005-2011	2006-2012	2007-2013	2008-2014	2009-2015	2010-2016	2011-2017	2012-2018
PLA marthanach*	40,586	42,658	44,752	49,452	56,973	69,611	77,099	94,880
CGPM**	13,314	13,092	12,830	12,771	10,616	9,181	8,057	6,583

Foinse: Suirbhé Bliantúil Fostaíochta RGFN 2018

Nóta: Déantar an costas in aghaidh an phoist chothaithe a ríomh trí chaiteachas deontais GFT Éireann do gach gnólacht i dtréimhse an ríomha a chur san áireamh.

Ní dhéantar ach poist a cruthaíodh agus a cothaíodh le linn agus suas go dtí deireadh gach tréimhse seacht mbliana a chur do shochar sna ríomhanna.

*PLA = Post Lánaimseartha.

**CGPM = An Costas ar Gach Post Marthanach.

Tionchar na hInfheistíochta Dírí Eachtraí in Éirinn 2018

Soláthar Infheistíochta 2018

265

infheistíocht ar an iomlán, *lena n-áirítear*

134 Ainm Nua

73 Infheistíocht Leata

58 Infheistíocht T&F

Soláthar Infheistíochta de réir Críocha 2018

171
Infheistíocht ó
Mheiriceá Thuaidh
⇡ 7%

70
Infheistíocht ón
Eoraip
⇡ 25%

24
Infheistíocht ó
Mhargaí Fáis
⇡ 14%

Fostaíocht Chliaint 2018

229,057
Fostaíocht Iomlán

22,785 Post nua

-8,745 Post caillte

14,040 Post (méid glan)

Fostaíocht iomlán de réir Earnála i gcuideachtaí Cliaint GFT

29,974 ⇡ 7%
Táirgí Cógaisíochta & Bia

26,989 ⇡ 1%
Seirbhísí Airgeadais

97,393 ⇡ 10%
Seirbhísí Idirnáisiúnta

33,643 ⇡ 7%
Ionstraimí agus Soláthairtí Leighis/Fiaclóireachta

18,999 ⇡ 7%
Déantúsaíocht Eile

22,059 0%
Ríomhairí, Leictreonaic & Trealamh Súl

Caiteachas Iomlán Gheilleagar na hÉireann

€19.2 billiún
in 2017

€11.7 billiún Párolla

€2.4 billiún Ábhair Éireannacha

€5.1 billiún Seirbhísí Éireannacha

€5.7 billiún Caiteachas Caipitil

Fógraí 2018

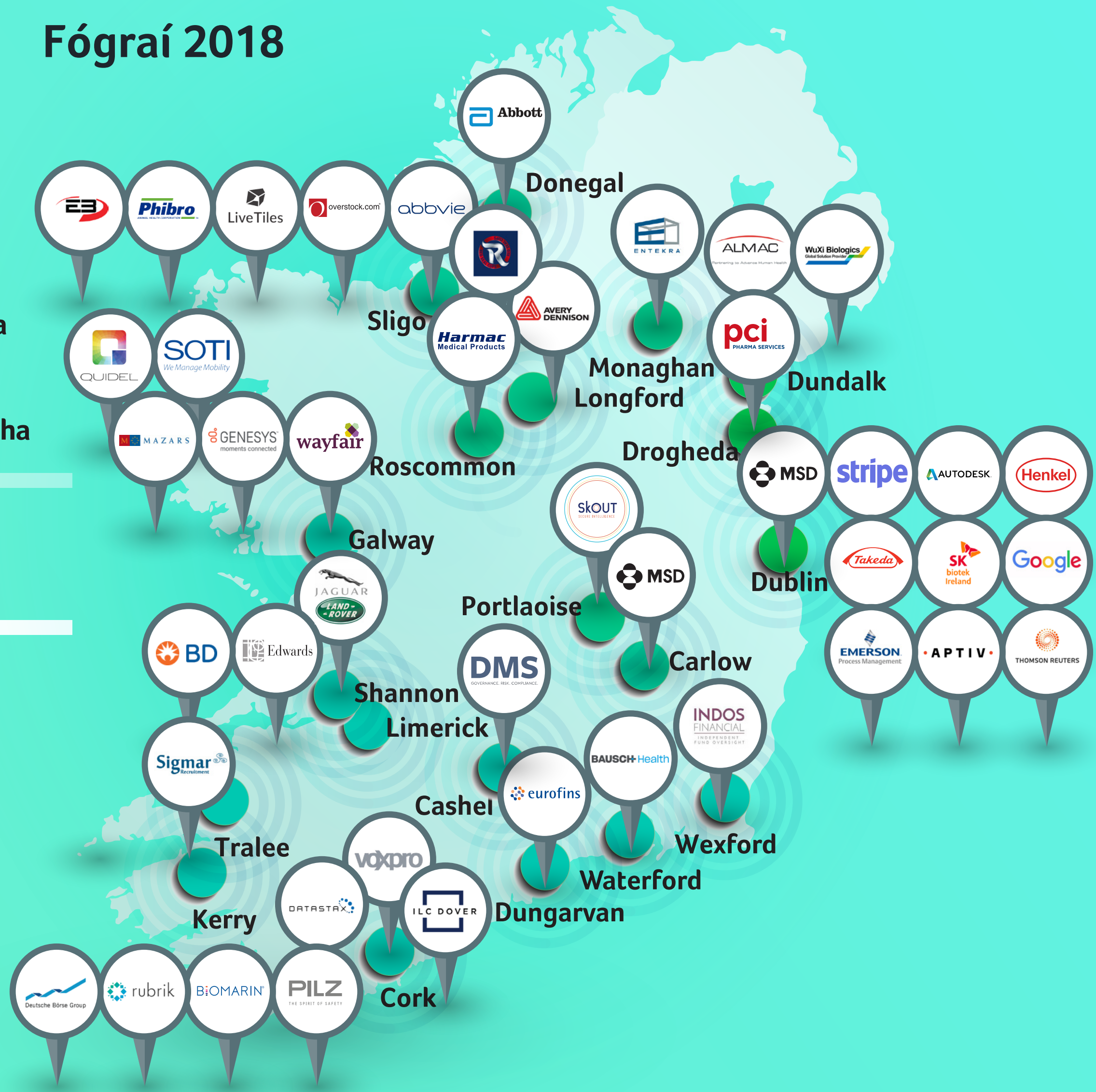

Líon Iomlán Cuideachtaí

1,444
Fostaíocht Iomlán

229,057
duine á bhfostú
(líon is airde fostaithe san earnáil ilnáisiúnta riamh)

Freagracht Shóisialta Chorparáideach

Freagracht Shóisialta Chorparáideach

Ní bhaineann tionchar sóisialta IDE leis an tionchar geilleagrach, rud atá éasca le tomhas, amháin. Dúirt beagnach 9 as 10 gcuideachta chliaint, i Suirbhé Cliaint GFT 2019, go raibh siad i mbun gníomhaíochtaí freagrachta sóisialta corparáidí (FSC), agus bhí tiomsú airgid, forbairt an ionaid oibre, obair dheonach, éagsúlacht & cuimsiú agus inbhuanaitheacht chomhshaoil ar na príomhréimsí lenar bhain a gcleachtaí gnó freagracha agus inbhuanaithe. Tá cuideachtaí ag ailíniú a ngníomhaíochtaí FSC leis na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe (SFIanna) de chuid na Náisiún Aontaithe níos mó agus níos mó. Is é sin an straitéis dhomhanda le haghaidh na ndúshlán is mó eacnamaíochta, sóisialta agus comhshaoil atá roimh an domhan.

Tá tionscnaimh inmheánacha FSC de chuid GFT ag teacht le chéile leis na SFIanna ag an leibhéal idirnáisiúnta, agus le Plean Náisiúnta an Rialtais um FSC 2017-2020 ag an leibhéal náisiúnta. Cuireann na tionscnaimh sin, thar na colúin de FSC a bhaineann leis an láthair oibre, an pobal agus an comhshaol, le bunluachanna GFT, seasann na tionscnaimh leo agus daingníonn siad iad. Is iad ár mbunluachanna ná paisean d'fheidhmíocht agus gnóthachtáil, seirbhís phoiblí, gairmiúlacht agus daoine. Tá ról acu chomh maith i rath leanúnach na hÉireann ó thaobh IDE a bhuachan, mar cuidíonn siad le hÉire na daoine is fearr a mhealladh agus a choinneáil, agus cinntíonn siad gur eagraíocht nua-aimseartha é GFT a léiríonn an deachleachtas a bhfuil go leor dár gcuideachtaí cliaint ina eiseamláir de.

An Láthair Oibre

Aithníonn an GFT an tábhacht a bhaineann le héagsúlacht chun láthair a dhéanamh den eagraíocht ina mbeidh an fhoireann in ann forbairt agus a bheith rathúil. Tá sé riachtanach, de bharr nádúr domhanda na ngníomhaíochtaí GFT, go léireoimid éagsúlacht shochaí na hÉireann agus an saol níos leithne ina mbíonn ár bhfoireann ag obair. I measc na dtionscnamh ab fhiú trácht orthu in 2018, rinne ár bPlean Gníomhaíochta Éagsúlachta agus Cuimsithe a rolladh amach agus cuireadh imeachtaí ar siúl le ceiliúradh a dhéanamh ar Laethanta Idirnáisiúnta na mBan agus na bhFear, chomh maith le hoíche líonraithe le ceiliúradh a dhéanamh ar éagsúlacht ilchultúrtha an lucht saothair GFT, agus seisiúin eolais ag an am céanna le Seachtain Feasachta na Meabhairshláinte. Cuireadh Líonra Cairde LADT+ de chuid GFT ar bun sa samhradh in 2018 agus d'óstáil GFT imeacht líonraithe OUTstanding i nDeireadh Fómhair 2018.

I ngeilleagar domhanda atá ag síorathrú, tá foghlaim fad an tsaoil agus forbairt ghairmiúil leanúnach ina bpríomhchuid de go leor tionscnaimh inmheánacha FSC. Tá gníomhartha GFT sa réimse sin seanbhunaithe, mar shampla Bainistíocht Feidhmíochta agus Athbhreithnithe Forbartha, agus Cláir Cúnaimh Teagaisc. Anuas air sin, léirítear tábhacht na sláinte agus na folláine inár gcuid tionscnamh.

Comhshaol

Aithníonn an GFT an gá atá ann lenár ngníomhaíochtaí a dhéanamh ar bhealach inbhuanaithe. Tá sprioc socruithe don earnáil phoiblí faoin bPlean Náisiúnta Gníomhaíochta Éifeachtúlachta Fuinnimh (PNGEF) lena n-éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú de 33% faoi 2020. Tá an GFT ar an

Freagracht Shóisialta Chorparáideach (ar lean)

mbealach ceart chun an sprioc seo a bhaint amach, agus de réir na bhfigiúirí in 2017, tá coigiltis fuinnimh de 55.1% bainte amach feadh oifigí agus páirceanna gnó na Gníomhaireachta ó socraíodh an leibhéal bunlíne*. Foirgneamh atá úrscothach, éifeachtúil ó thaobh an fhuinnimh de agus neamhdhíobhálach don chomhshaol a bheidh i gCeanncheathrú Dhomhanda nua GFT.

*Tá na sonraí a chuireann GFT isteach ar bhonn bliantúil faoi réir dheimhnithe ar bhonn leanúnach suas go dtí spriocdháta 2020.

Pobal

Lasmuigh den ionad oibre tá foireann GFT mar cheannródaithe i rannpháirtíocht na heagraíochta leis an bpobal trí na gníomhaíochtaí tiomsaithe airgid agus múscailte feasachta atá ag Coiste FSC do charthanachtaí atá roghnaithe ag comhaltaí foirne. Chruthaigh bunú Choiste FSC in 2016 naisc nua idir GFT agus an pobal i gcoitinne, agus tiomsaíodh méideanna suntasacha do chomhpháirtithe carthanachta GFT. Go dtí seo, bhí Coiste FSC ina pháirtí le Focus Éireann, Madraí Treorach do na Daill in Éirinn agus Teach Pieta. Tá airgead tiomsaithe d'obair ríthábhachtach na n-eagraíochtaí sin agus tá feasacht ar a n-obair ardaithe.

Tá tionscnaimh inmheánach FSC GFT Éireann ag teacht leis na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe a leanas;

+ Sláinte Mhaith agus Saol Folláin
+ Oideachas den Scoth
+ Comhionannas Inscne
+ Obair gan Náiriú agus Fás Eacnamaíoch
+ Laghdú na nÉagothromaíochtaí
+ Fuinneamh Inacmhainne agus Glan
+ Cathracha agus Pobail Inbhuanaithe
+ Úsáid agus Táirgeadh Freagrach
+ Gníomhú ar son na hAeráide
+ Beathra Faoin Uisce
+ Beathra ar Talamh
+ Comhpháirtíochtaí do na Spriocanna

Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird

Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird

Rialachas
Is gníomhaireacht reachtúil uathrialach é GFT Éireann a bunaíodh faoi na hAchtanna um Fhorbairt Tionscail 1986 - 2014. Feidhmíonn an Ghníomhaireacht i gcomhréir le forálacha na nAchtanna agus faoi choimirce an Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta, a bhfuil sé de chumhacht aige nó aici cistí a sholáthar chun a cuid oibleagáidí a chur i gcrích agus treoracha ginearálta beartais a eisiúint/eolas a lorg faoi ghníomhaíochtaí na Gníomhaireachta.

Cé gurb iad na hAchtanna um Fhorbairt Tionscail an phríomhfhoinse rialachais chorparáide do GFT Éireann, tá dualgas ar an nGníomhaireacht freisin cloí le raon riachtanas reachtúil (náisiúnta agus AE) agus riaracháin eile. Dearbhaíonn GFT Éireann go bhfuil a cuid oibleagáidí comhlíonta aici maidir leis na riachtanais seo ar fad. Tá na nósanna imeachta seo a leanas i bhfeidhm aici d'fhonn cloí le riachtanais shonracha a chinntiú go háirithe:

1. Riachtanais Ghinearálta Riaracháin agus Bheartais
Oibríonn GFT Éireann ag leibhéal náisiúnta i gcomhar le hoifigigh na Roinne Gnó, Fiontair agus Nuálaíochta agus le hoifigigh ó Ranna Rialtais agus Gníomhaireachtaí Stáit eile, chun a cuid cuspóirí a chur chun cinn agus le cinntiú go bhfuiltear ag cloí le riachtanais reachtúla, riaracháin agus Aireachta/Rialtais. Oibríonn an Ghníomhaireacht ag leibhéal áitiúil le hÚdaráis Áitiúla, Forais Oideachais, Gníomhaireachtaí Stáit eile agus le réimse leathan Eagraíochtaí Áitiúla/Ionadaithe Poiblí chun an timpeallacht áitiúil a fhorbairt a bhfuil gá leis chun infheistíocht nua a mhealladh.

Ghlac an Coimisiún Eorpach leis na Treoirlínte um Chúnamh Réigiúnach agus ó Rialachán Ginearálta na Blocdhíolúine don tréimhse 2014-2020, agus dá bharr sin is féidir scéimeanna cúnaimh réigiúnaigh a oibriú gan cead a fháil ón gCoimisiún Eorpach roimh ré. D'fhonn cloí leis na riachtanais a eascraíonn ó na Treoirlínte um Chúnamh Réigiúnach agus ó Rialacháin na Blocdhíolúine, táthar tar éis Rialacháin Riaracháin um Chúnamh Réigiúnach maidir le scéimeanna um chúnamh réigiúnach don Fhorbairt Tionscail don tréimhse a dhréachtú freisin. Cuireann GFT Éireann deontais taighde agus forbartha ar fáil chomh maith, i gcomhréir le Rialachán Ginearálta na Blocdhíolúine 2014.

2. Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016)

Ráiteas Cloí
Tá glactha ag an mBord leis an gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016) agus tá modhanna curtha ina ionad chun a chinntiú go gcloífear leis an gCód. Chloígh GFT Éireann leis an gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit do 2018, faoi réir tharscaoileadh ón Roinn Gnó, Fiontair agus Nuálaíochta maidir le riachtanas i gciorclán 2014, mar atá nótáilte sa Ráiteas faoin Rialú Inmheánach.

Alt 2.6: Arna gcomhlíonadh ag Cathaoirleach an Bhoird i litir ar leithligh tugtha don Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta.

Ailt 1.8 & 7.5 (iii): Tá córas éifeachtach um rialú inmheánach airgeadais á chothú agus á fheidhmiú ag an nGníomhaireacht (Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais, leathanach 27).

Alt 9: Tá beartas an Rialtais um pá na bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus na bhfostaithe i gcomhlachtaí Stáit a chomhlíonadh (Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird 2018, leathanaigh 16 -23 agus na Nótaí ag gabháil leis na Ráitis Airgeadais Uimh, leathanaigh 32-43).

Ailt 1.15 agus 1.17: Rinne an Bord straitéis cúig bliana GFT "Infheistíocht Dhíreach Eachtrach a Bhuachan 2015-2019" a fhaomhadh. Lena chois sin, tá an Bord tar éis próisis a bhunú d'fhonn pleanáil chorparáideach fhónta a chinntiú, srl., de réir mar a éilítear san Alt seo (Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird 2018, leathanaigh 16-23 agus Ráiteas ar Rialú Inmheánach, leathanach 27).

Alt 9: Léiríonn nósanna imeachta taistil GFT Éireann riachtanais beartas taistil an Rialtais agus táthar ag cloí leis na nósanna imeachta sin.

Alt 8.47: Deimhníonn Cathaoirleach an Bhoird, sa litir ar leithligh a thugtar don Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta, go bhfuil GFT Éireann tar éis a cuid oibleagáidí de réir an dlí cánach a chomhlíonadh.

Tá na scéimeanna agus na cláir arna riar ag GFT Éireann i gcomhréir leis an reachtaíocht a rialaíonn feidhmiú na Gníomhaireachta agus tá córais bhainistíochta riosca ábhartha i bhfeidhm.

3. Ráiteas Cleachtais Sp-It/1/04 na gCoimisinéirí Ioncaim ar Chóireáil Cánach Luach Saothair do Chomhaltaí na gCoistí agus na mBord Stáit agus Stát-Urraithe
Cloíonn GFT Éireann leis an Ráiteas Cleachtais seo go hiomlán.

4. Treoirlínte maidir le Luacháil agus Bainistiú Tograí Caiteachas Caipitil
Tá nósanna imeachta láidre bunaithe le fada ag GFT Éireann i ndáil le Luacháil agus Bainistiú na dtionscadal Caiteachas Chaipitil a eascraíonn ó chláir na nDeontas Caipitil nó Maoine. Tá na prionsabail atá sonraithe sna Treoirlínte do Luacháil agus Bainistiú na dTograí Caiteachais Chaipitil a gcomhlíonadh ag na nósanna imeachta seo.

5. Na hAchtanna um Chomhionannas Fostaíochta, 1998 go 2015
Is tosaíocht chumhdaithe do GFT é an comhionannas. Tá clár oibre forásach comhionannais agus éagsúlachta ag an eagraíocht agus tá tionscnaimh nua á bhforbairt ar bhonn leanúnach. Tá meas ag GFT Éireann ar an éagsúlacht agus déanann sí gach iarracht feidhmiú mar fhostóir comhionannais a spreagann ionchur an duine aonair agus a léiríonn meas ar dhifríochtaí. Chuige seo, tá sí tiomanta do chinntiú nach bhfaighidh aon chomhalta foirne de chuid GFT Éireann, ná iarrthóir ar fhostaíocht in GFT Éireann, cóir is lú fabhar ná duine ar bith eile ar fhorais gnéis, stádas pósta, stádas teaghlaigh, gnéaschlaonta, creidimh, aoise, míchumais, cine, nó toisc gur den lucht siúil iad nó ar aon fhorais eile nach mbaineann le dea-chleachtas fostaíochta. Baineann sé seo le hearcaíocht, coinníollacha oibre agus deiseanna forbartha.

Tá GFT tiomanta do thimpeallacht chothromaithe oibre/saoil a chothú agus a fhorbairt don fhoireann trí chéile.

6. An tAcht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 2005
Leanann GFT Éireann le bearta oiriúnacha a ghlacadh de láimh chun sábháilteacht, sláinte agus leas gach fostaí agus cuairteora laistigh dá hoifigí a chosaint agus ar mhaithe le forálacha an Achta seo a chomhlíonadh. Baineann sé seo freisin leis na hAchtanna Sláinte Poiblí (Tobac) 2002 agus 2004.

7. An tAcht um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit), 1988
Tá struchtúir chomhairleacha ag feidhmiú go héifeachtach in GFT Éireann agus is gné aitheanta iad de struchtúr cumarsáide agus comhairleach na heagraíochta. Glacann an lucht bainistíochta agus an fhoireann araon leis an gComhchoiste Comhairleach mar phróiseas dearfach, chomh maith lenár bpróiseas comhairliúcháin leis na Comharchumainn.

8. An tAcht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 agus an tAcht um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí, 2001
I gcomhréir leis na hAchtanna anseo thuas tá ráitis leasa a chloíonn le forálacha na nAchtanna comhlánaithe ag Comhaltaí Boird agus comhaltaí foirne GFT Éireann a bhfuil poist ainmnithe acu.

9. An tAcht um Shaoráil Faisnéise, 2014
Cloíonn GFT Éireann leis an Acht seo. Ba chóir iarratais ar fhaisnéis faoin Acht seo a sheoladh chuig an bhFeidhmeannas um Shaoráil Faisnéise, GFT Éireann, Teach Pháirc Wilton, Plás Wilton, Baile Átha Cliath 2.

10. Éifeachtúlacht Fuinnimh
I gcomhlíonadh mheamram an Rialtais ó mhí an Mheithimh 2001, úsáideann GFT Éireann prionsabail an 'dea-chleachtais' i gcónaí i ndáil le dearadh, pleanáil agus tógáil foirgneamh oifige agus déantúsaíochta ina Páirceanna Gnó agus Teicneolaíochta. Chomh maith leis sin, tá prionsabail an 'dea-chleachtais' a gcomhlíonadh ag oifigí GFT Éireann sna réigiúin. Fuair GFT Ceanncheathrú nua Dhomhanda ag Three Park Place ag a bhfuil Rátáil Fuinnimh Foirgnimh A3 agus deimhniú 'WiredScore Platinum' – i measc ghnéithe an fhoirgnimh, tá insliú imchlúdaigh foirgnimh ardchaighdeáin, stóráil theirmeach, bailiú báistí, painéil fhótavoltacha, cumhacht is teas in éineacht le haghaidh giniúint fuinnimh agus soilsiú LED.

11. (I) Íoc Pras Cuntas
Leasaíodh an tAcht um Íoc Pras Cuntas 1997 (an tAcht) ag Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála) 2012, Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála) 2013, agus Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála) 2014. Tá an lucht bainistíochta sásta gur chloígh an GFT le forálacha an Achta (mar a leasaíodh) sna gnéithe ábhartha uile.

11. (II) Íocaíocht Phras le Soláthraithe
Tá GFT Éireann tiomanta dá hoibleagáidí faoin Riail Íoc Pras 15 lá a chomhlíonadh, riail a tháinig i bhfeidhm an 1 Iúil 2011.

Cinntíonn an fhóráil go ndéantar íocaíochtaí le soláthraithe i leith gach sonrasc bailí a fhaightear laistigh de 15 lá féilire. Tuairiscíonn GFT Éireann ar bhonn ráithiúil sa chuid "Rialachas Corparáideach" (Corporate Governance) den láithreán gréasáin ar chur chun feidhme na Rialach Íoc Pras 15 lá.

12. Nochtadh Cosanta
I gcomhréir leis an gceanglas dlíthiúil faoi alt 21 den Acht um Nochtadh Cosanta 2014, tá nósanna imeachta deimhnithe agus á gcothú ag GFT Éireann maidir le nochtadh cosanta ag oibrithe a bhí, nó atá fostaithe ag GFT Éireann agus chun déileáil leis an nochtadh a dhéantar. Fuair an fhoireann faisnéis scríofa ó GFT Éireann a bhain le nósanna imeachta um nochtadh cosanta.

Ní dhearnadh aon nochtadh cosanta le GFT Éireann in 2018.

Freagrachtaí an Bhoird
Bunaíodh Bord GFT Éireann faoi na hAchtanna um Fhorbairt Tionscal 1993. Tá feidhmeanna an Bhoird leagtha amach in Alt 8 den Acht sin. Tá an Bord cuntasach don Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta agus tá freagracht orthu rialachas maith a chinntiú agus comhlíonann siad an tasc seo trí aidhmeanna agus spriocanna a shocrú agus cinntí straitéiseacha a thógáil i leith gach príomhcheist gnó. Is ar an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) agus an fhoireann ardbhainistíochta atá freagracht maidir le bainistíocht, rialú agus treoir GFT Éireann ó lá go lá. Caithfidh an POF agus an fhoireann ardbhainistíochta an treoir straitéiseach leathan atá socruithe ag an mBord a leanúint, agus a chinntiú go bhfuil tuiscint shoiléir ag comhaltaí uile an Bhoird ar na príomhghníomhaíochtaí agus cinntí a bhaineann leis an aonán, agus ar aon riosca suntasach a d'fhéadfadh tarlú. Oibríonn an POF mar idirchaidreamh dhíreach idir an Bord agus bainistíocht GFT Éireann.

Tá obair agus freagrachtaí an Bhoird leagtha amach i Lámhleabhar Rialachais Corparáideach ina bhfuil na hábhair freisin atá forchoimeádta go sonrach do chinntí an Bhoird. Ar na buan-mhíreanna a mheasann an Bord tá:

- dearbhú leasa,
- tuarascálacha ó choistí,
- tuarascálacha airgeadais/cuntais bhainistíochta,
- tuarascálacha feidhmiúcháin, agus
- ábhair forchoimeádta.

Ceanglaíonn Mír 7 (2) den Chéad Sceideal leis an Acht um Fhorbairt Tionscail, 1993 ar Bhord GFT Éireann gach cuntas cuí agus gnách i ndáil leis an airgead a fuarthas agus a caitheadh a choinneáil, ina leithéid d'fhoirm agus a d'fhéadfadh an tAire Post, Fiontar agus Nuálaíochta a fhaomhadh le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird (ar lean)

Éilítear ar Bhord GFT Éireann agus iad ag ullmhú na ráitis airgeadais sin:

- polasaithe cuntasaíochta cuí a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go seasta,
- tuairimí agus meastúcháin a thabhairt atá réasúnach agus stuama,
- na Ráitis Airgeadais a ullmhú ar an mbonn gnóthais leantaigh ach amháin sa chás gur míchuí a thoimhdiú go leanfaidh an Ghníomhaireacht i mbun feidhme, agus
- lua cé acu ar leanadh nó nár leanadh caighdeáin infheidhmithe chuntasaíochta, faoi réir imeachtaí ábhartha ar bith atá nochta agus mínithe sna ráitis airgeadais.

Tá an Bord freagrach as leabhair chuntais chuí a choinneáil a nochtann le cruinneas réasúnta ag am ar bith staid airgeadais na Gníomhaireachta agus a chuireann ar a cumas a chinntiú go gcloíonn na ráitis airgeadais le Mír 7(2) den Chéad Sceideal den Acht um Fhorbairt Tionscail,1993. Tá caomhnú agus sláine an eolais chorparáide agus airgeadais atá ar láithreán gréasáin GFT Éireann mar fhreagracht an Bhoird. Tá an Bord freagrach as an bplean agus buiséad bliantúil a fhaomhadh. Rinneadh measúnú ar fheidhmiúchán GFT Éireann trí thagairt a dhéanamh don phlean agus buiséad bliantúil ar 7 Feabhra 2019.

Tá an Bord freagrach freisin as sócmhainní uile na Gníomhaireachta a chosaint agus dá réir sin as bearta réasúnta a dhéanamh de láimh chun calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

Measann an Bord go dtugann ráitis airgeadais GFT Éireann dearcadh fíor agus cóir d'fheidhmiúchán airgeadais agus do staid airgeadais GFT Éireann ag 31 Nollaig 2018.

Struchtúr an Bhoird

Tá Cathaoirleach, POF agus naonúr gnáthchomhaltaí ar an mBord, agus tá siad ar fad ceaptha ag an Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta. Ceaptar gach comhalta an Bhoird do thréimhse cúig bhliana agus tagann siad le chéile 10 n-uaire sa bhliain nó níos minice más gá. Tugann an tábla thíos eolas ar thréimhse ceaptha na gcomhaltaí reatha:

Comhalta Boird	Ról	Dáta Ceaptha	
Frank Ryan	Cathaoirleach	1 Eanáir 2014	(Athcheapadh é ar 1 Eanáir 2019)
Martin Shanahan	POF	31 Lúnasa 2014	
Dermot Mulligan	Gnáthchomhalta	19 Deireadh Fómhair 2016	
Denis Collins	Gnáthchomhalta	4 Meán Fómhair 2015	
Barry O'Sullivan	Gnáthchomhalta	4 Meán Fómhair 2015	(Athcheapadh é ar 1 Eanáir 2019)
Geraldine McGinty	Gnáthchomhalta	8 Lúnasa 2014	(Athcheapadh í ar 26 Eanáir 2018)
Anne Fitzsimons	Gnáthchomhalta	26 Lúnasa 2016	
Marian Corcoran	Gnáthchomhalta	26 Lúnasa 2016	
Mary Mosse	Gnáthchomhalta	17 Meán Fómhair 2017	
Kevin Cooney	Gnáthchomhalta	8 Meitheamh 2018	
Thomas (Tony) Kennedy	Gnáthchomhalta	8 Meitheamh 2018	

Chuir an Bord tús le hAthbhreithniú ar Éifeachtúlacht agus Meastóireacht an Bhoird i Nollaig 2018, agus cuireadh i gcrích é i bhFeabhra 2019.

Athruithe ar Phríomhphearsanra - comhaltaí Boird mar thuas. D'éirigh an Bainisteoir Rannóige, Frank Conlon, as a phost ar 30 Aibreán 2018. Ceapadh Denis Curran mar Bhainisteoir Rannóige le héifeacht ón 12 Iúil 2018. D'éirgh Deirdre Lyons as a post mar Rúnaí le héifeacht ón 31 Bealtaine 2018. Ceapadh John Nolan mar Rúnaí le héifeacht ón 14 Meitheamh 2018.

Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird (ar lean)

Bord 2018
Feidhmíonn an Bord de réir na bprionsabal dea-chleachtais um rialachas corparáideach agus de réir na dtreoirlínte atá leagtha amach sa Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit arna eisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, ina chuid gníomhaíochtaí féin agus san úsáid a bhaineann sé as coistí araon.

Tá sé freagrach as beartais ghinearálta na heagraíochta a cheapadh agus a cuid oibriúcháin a mhaoirsiú. Déanann sé na feidhmeanna seo go díreach agus trí Choistí Boird fócasaithe a fheidhmiú. Is í an fhoireann bhainistíochta feidhmiúcháin atá freagrach as an mbeartas a chur chun feidhme.

Tá údarás reachtúil ag an mBord chun cúnamh deontais a fhaomhadh suas go dtí na leibhéil atá sonraithe sna hAchtanna um Fhorbairt Tionscail agus cúnamh deontais sa bhreis ar na leibhéil shonraithe a mholadh don Rialtas. De réir na nAchtanna um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 agus 2001, soláthraíonn Comhaltaí Boird GFT Éireann Ráiteas Leasanna don Rúnaí agus don Choimisiún um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí.

I gcomhréir leis an 'gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit' 2016, cloíonn GFT Éireann go hiomlán le beartas an Rialtais i ndáil le pá Príomhoifigigh Feidhmiúcháin agus fostaithe Comhlachtaí Stáit agus le treoirlínte an Rialtais i ndáil le táillí a íoc le Comhaltaí Boird.

Frank Ryan
Cathaoirleach, GFT Éireann

Martin Shanahan
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, GFT Éireann

Geraldine McGinty
Ollamh Cúnta Raideolaíochta, Weill Cornell Medical College, Nua-Eabhrac.
Raideolaí Comhairleach Cúnta, New York Presbyterian Hospital

Denis J Collins
POF, Smarter Dynamics

Anne Fitzsimons
POO - Mol Comhtháite Seirbhísí, Seirbhísí Gnó Domhanda IBM
Stiúrthóir IBM Ireland

Marian Corcoran
Cóitseálaí i gCeannaireacht Fedhmiúcháin Praesta Ireland
Ball de Choimisiún Pá na Seirbhíse Poiblí

Dermot Mulligan
Ard-Rúnaí Cúnta Rannóg Nuálaíochta & Infheistíochta na Roinne Gnó, Fiontair & Nuálaíochta

Barry O'Sullivan
Bainisteoir Ginearálta, Johnson and Johnson Vision Care (Vistakon)

Mary Mosse
Stiúrthóir Chomhlacht Chalafort Phort Láirge
Ball de Choimisiún Phá Íseal

Thomas (Tony) Kennedy
POF, Tawin Consulting

Kevin Cooney
Leasuachtarán Sinsearach agus Príomhoifigeach Faisnéise, Xilinx Inc
Stiúrthóir Bainistíochta, Xilinx EMEA

John Nolan
Rúnaí, GFT Éireann

Tugtar achoimre ar struchtúr choistí an Bhoird thíos.

An Coiste Iniúchóireachta, Airgeadais agus Riosca
Cuidíonn sé agus tacaíonn sé leis an mBord i ndáil lena fhreagrachtaí dlíthiúla agus cuntasaíochta a chomhlíonadh; déanann sé cumarsáid le hiniúchóirí seachtracha agus déanann sé measúnú agus rialú ar an bhfeidhm iniúchta inmheánaigh; déanann sé athbhreithniú ar phleanáil airgeadais agus ar an gcóras um rialú inmheánach airgeadais. Déanann sé maoirseacht freisin ar chur chun feidhme bheartas riosca na heagraíochta lena n-áirítear forbairt a chlár riosca agus monatóireacht ar shocruithe buiséadaithe agus baincéireachta.

Comhaltaí 2018 - agus 2019:
Anne Fitzsimons (Cathaoirleach)
Dermot Mulligan
Denis Collins
Geraldine McGinty
Liam Rattigan
(Comhalta den Choiste Sheachtrach)

An Coiste Maoine
Déanann sé athbhreithniú ar bheartas i ndáil le maoiniú, soláthar, cothabháil agus diúscairt maoine, déanann sé nósanna imeachta a fhaomhadh maidir le tairiscintí agus bronnadh conarthaí agus déanann sé caiteachas/díolacháin suas le €12 milliún a fhaomhadh.

Comhaltaí 2018 - agus 2019:
Marian Corcoran (Cathaoirleach)
Anne Fitzsimons
Mary Mosse
Martin Shanahan
Dermot Mulligan

An Coiste Forbartha Réigiúnaí
Soláthraíonn an Coiste Forbartha Réigiúnaí treoir faoi ghnéithe forbartha réigiúnaí de Straitéis GFT a chur chun feidhme. Déanann sé athbhreithniú agus monatóireacht ar spriocanna réigiúnacha bliantúla agus carnacha GFT agus ar a rannpháirtíocht i bhforbairt straitéise náisiúnta agus réigiúnaí.

Comhaltaí 2018 - agus 2019:
Denis Collins (Cathaoirleach
Barry O'Sullivan
Dermot Mulligan
Mary Mosse
Tony Kennedy
Mary Buckley

An Coiste Forbartha Earnála
Déanann an Coiste Forbartha Earnála athbhreithniú ar thionscnaimh/infheistíochtaí earnála agus tugann sé moltaí don Bhord fúthu. Déanann sé monatóireacht ar thionscnaimh earnála agus déanann sé deimhin de go bhfuil an bonneagar ann chun tacú leis na tionscnaimh.

Déanann sé athbhreithniú ar dhul chun cinn i ndáil le tionscadal infheistíochta na hInstitiúide Náisiúnta um Thaighde agus Oiliúint Bhithphróiseála (INTOB) d'fhonn a chinntiú go bhfuil sé á sheachadadh de réir na gcuspóirí agus na gcoinníollacha atá faofa ag Bord GFT.

Comhaltaí 2018 - agus 2019:
Geraldine McGinty (Cathaoirleach)
Barry O'Sullivan
Marian Corcoran
Tony Kennedy
Kevin Cooney

An Coiste Forbartha Bainistíochta agus Luach Saothair
Déanann sé athbhreithniú ar fheidhmíocht na foirne bainistíochta sinsearaí agus téann sé i mbun pleanála don fhorbairt agus don chomharbas bainistíochta. Déanann an Coiste athbhreithniú freisin ar luach saothair na bainistíochta sinsearaí i gcomhthéacs threoirlínte an Rialtais.

Comhaltaí 2018
Frank Ryan (Cathaoirleach)
Marian Corcoran
Martin Shanahan

Comhaltaí 2019
Frank Ryan (Cathaoirleach)
Marian Corcoran
Martin Shanahan
Kevin Cooney

An Coiste Infheistíochta
Déanann siad athbhreithniú ar gach togra cúnamh deontais agus molann siad don Bhord iad. Faoi chumhachtaí a bhí tarmligthe ag an mBord, ceadaíonn an Coiste deontais suas le huasmhéid €500,000.

Comhaltaí 2018 - agus 2019:
Martin Shanahan (Cathaoirleach, POF)
Mary Buckley (Stiúrthóir Feidhmiúcháin)
Eileen Sharpe (Bainisteoir Rannóige)
Regina Gannon (POA)
Leo Clancy (Bainisteoir Rannóige)

Sceideal Freastail, Táillí agus Caiteachais an Bhoird
Tá sceideal freastail chruinnithe Boird agus Coistí do 2018 leagtha amach thíos mar aon leis na táillí agus caiteachas a fuair gach comhalta.

	Bord	An Coiste Iniúchta, Airgeadais & Riosca	Coiste Maoine an Bhoird	An Coiste Forbartha Réigiúnaí	Forbairt Bhainistíochta agus Luach Saothair	An Coiste Tionscnaíochta Forbartha Earnála	Táillí 2018 €	Costais 2018 €
Líon Cruinnithe	11	5	10	4	4	3		
Frank Ryan (Cathaoirleach)	11	-	-	-	4	-	20,520	709
Martin Shanahan (Príomhfheidhmeannach)	10	-	8	-	4	-	-	405
Denis Collins	10	4	-	4	-	-	11,970	3,195
Kevin Cooney (Ceaptha Meitheamh 2018)	4	-	-	-	-	1	5,631	-
Marian Corcoran	10	-	9	-	4	3	11,970	641
Anne Fitzsimons	10	4	9	-	-	-	11,970	1,133
Tony Kennedy (Ceaptha Meitheamh 2018)	4	-	-	1	-	-	5,631	85
*Geraldine McGinty	9	5	-	-	-	3	11,069	5,737
Mary Mosse	10	-	8	4	-	-	11,970	3,623
Dermot Mulligan	11	4	8	3	-	-	-	1,022
Barry O'Sullivan	8	-	-	3	-	3	11,970	2,950
							102,701	**19,500**

B'ionann caiteachas Chomhaltaí an Bhoird in 2018 agus €19,500 agus é miondealaithe mar seo a leanas: €3,267 ar chóiríocht agus €16,233 ar chostais eile taistil, ar chostais chothabhála agus ar chostais dheimhnithe bhia.
B'ionann costas an Bhoird Réigiúnaigh & Thar Lear in 2018 agus €3,667.
*Bunaithe thar lear

Nochtadh a Éilíonn an Cód Cleachtais um Rialachas Chomhlachtaí Stáit (2016)
Tá freagracht ar an mBord a chinntiú go bhfuil riachtanais an Chód Cleachtais d'fhonn Rialachas Chomhlachtaí Stáit ("an Cód") á chomhlíonadh, mar a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe é i Lúnasa 2016. Éilíonn an Cód an nochtadh seo a leanas.

Miondealú Tuarastal Buan	**Líon na bhFostaithe (CL)**	
Sochair d'Fhostaithe	**2018**	**2017**
€60,000 go €70,000	40	42
€70,001 go €80,000	31	26
€80,001 go €90,000	32	31
€90,001 go €100,000	18	6
€100,001 go €110,000	7	5
€110,001 go €120,000	3	-
€120,001 go €130,000	6	-
€130,001 go €140,000	6	1
€140,001 go €150,000	4	4
€150,001 go €160,000	2	2
€160,001 go €170,000	1	-
€170,001 go €180,000	1	1

Faoin bplean Éire Dhomhanda, fuair GFT acmhainní breise lena n-áirítear roinnt ball foirne a aistriú chuig conarthaí buana sa bhliain 2018.

Costais Chomhairleachta
Áirítear leis na Costais Chomhairleachta costas chomhairle sheachtrach do bhainistíocht, ach ní chuirtear san áireamh feidhmeanna 'gnó mar is gnách' atá seachfhoinsithe.

	2018 €'000	**2017 €'000**
Comhairle Dlí	**191**	115
Measúnú agus Staidéar Tráchtála & Teicniúil	**290**	352
Comhairle Airgeadais / Achtúireach	**12**	-
Acmhainní Daonna	**175**	23
Feabhas Gnó	**45**	20
Eile	**28**	39
	741	549

Costais chomhairleachta caipitilithe	-	-
Costais chomhairleachta gearrtha ar Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Ioncaim Coinnithe	**741**	549
	741	549

Costais agus Socraíochtaí Dlí
Tugann an tábla thíos miondealú ar mhéideanna atá aitheanta mar chaiteachas sa tréimhse tuairiscithe maidir le costais dlí, socraíochtaí agus próisis chomhréitigh agus eadrána a bhaineann le conarthaí le tríú páirtithe. Níl caiteachas a bhí tabhaithe maidir le comhairle dlí ginearálta a fuair an GFT agus atá nochtaithe sna costais Chomhairleachta thuas san áireamh.

	2018 €'000	**2017 €'000**
Táillí Dlí - Imeachtaí Dlí	**74**	-
Íocaíochtaí comhréitigh agus eadrána	**-**	-
Socraíochtaí	**-**	-
	74	-

Baineann Costais Dlí le himeacht dlí atá ar siúl ina bhfuil páirt ag GFT.

Caiteachas Taistil agus Cothabhála
Tá catagóiriú déanta ar chaiteachas taistil agus cothabhála mar a leanas:

	2018 €'000	**2017 €'000**
Intíre		
- Bord	**11**	17
- Fostaithe	**1,622**	1,912
Idirnáisiúnta		
- Bord	**9**	4
- Fostaithe	**1,452**	1,052
	3,094	2,985

Caiteachas Fáilteachais
Tá an caiteachas fáilteachais a leanas san áireamh sa Chuntas Ioncaim agus Caiteachais:

	2018 €'000	**2017 €'000**
Intíre		
- Bord	**-**	-
- Fostaithe	**15**	6
Idirnáisiúnta		
- Bord	**-**	-
- Fostaithe	**-**	-
	15	6

Ráitis Airgeadais

An Ghníomhaireacht Forbartha Tionscail (Éire)

Tuairim ar na ráitis airgeadais

Tá iniúchadh déanta agam ar ráitis airgeadais Ghníomhaireacht Forbartha Tionscail Éireann (GFT Éireann) don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2018 mar atá riachtanach faoi fhorálacha alt 7 den chéad sceideal den Acht um Fhorbairt Tionscail, 1993. Cuimsíonn na ráitis airgeadais

- an ráiteas ioncaim agus caiteachais agus cúlchistí ioncaim choinnithe,
- an ráiteas faoi ioncam cuimsitheach,
- an ráiteas faoin staid airgeadais,
- an ráiteas faoi shreafaí airgid agus,
- na nótaí gaolmhara, achoimre ar pholasaithe cuntasaíochta suntasacha san áireamh.

I mo thuairim, tugann na ráitis airgeadais dearcadh fíor agus cóir ar na sócmhainní, na dliteanais agus staid airgeadais Ghníomhaireacht Forbartha Tionscail Éireann ag 31 Nollaig 2018 agus ar a cuid ioncaim agus caiteachais do 2018 de réir Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais (CTA) 102 — *An Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais infheidhmithe sa RA agus i bPoblacht na hÉireann.*

Bonn na tuairime

Rinne mé iniúchadh ar na ráitis airgeadais de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta ar Iniúchadh (CIInna) mar atá fógartha ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta. Tá cur síos ar mo chuid freagrachtaí faoi na caighdeáin sin in aguisín na tuarascála seo. Tá mé neamhspleách ar GFT Éireann agus tá mo chuid freagrachtaí eiticiúla eile comhlíonta agam de réir na gcaighdeán.

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúchta a fuair mé dóthanach agus cuí le bonn a chur ar fáil do mo thuairim.

Tuairisc ar eolas seachas na ráitis airgeadais, agus ar ábhair eile

Tá eolas áirithe eile chomh maith le ráitis airgeadais curtha ar fáil ag GFT Éireann. Tá an tuarascáil bhliantúil ar a bhfuil an ráiteas rialachais agus tuarascáil chomhaltaí an Bhoird agus an ráiteas ar rialú inmheánach san áireamh cuimsithe anseo. Ta cur síos ar mo fhreagrachtaí tuairisciú maidir le heolas mar sin, agus ar ábhair áirithe eile ar a ndéanaim tuairisciú go heisceachtúil in aguisín na tuarascála seo. Níl aon rud le tuairisciú agam ina leith seo.

Seamus Mc Carthy

Seamus McCarthy
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste
31 Bealtaine 2019

Aguisín ar an Tuarascáil

Freagrachtaí chomhaltaí an Bhoird
Leagann an ráiteas rialachais agus tuarascáil chomhaltaí an Bhoird amach freagrachtaí chomhaltaí an Bhoird.
Tá freagracht ar chomhaltaí an Bhoird maidir le

- ráitis airgeadais a ullmhú ar an leagan atá forordaithe faoi alt 7 den chéad sceideal den Acht um Fhorbairt Tionscail 1993,
- a chinntiú go dtugann na ráitis airgeadais dearcadh fíor agus cóir de réir FRS102,
- rialtacht na n-idirbheart a chinntiú,
- a mheas an bhfuil úsáid an bhoinn gnóthais leantaigh cuntasaíochta cuí, agus,
- aon rialú inmheánach a shocraíonn siad go bhfuil gá leis chun a chur ar a gcumas ráitis airgeadais atá saor ó mhíshonruithe a ullmhú, más de bharr calaois nó earráide é.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste
Éilítear orm faoi alt 7 den chéad sceideal den Acht um Fhorbairt Tionscail 1993 iniúchadh a dhéanamh ar ráitis airgeadais GFT Éireann agus tuairisc a thabhairt faoi do Thithe an Oireachtais.

Is í an aidhm atá agam agus mé ag déanamh an iniúchta ná ráthaíocht réasúnach a fháil ar an bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíshonruithe ábhair nó nach bhfuil. Is ionann ráthaíocht réasúnach agus leibhéal ard ráthaíochta, ach ní barántas é go mbraithfidh iniúchadh a dhéantar de réir na CIInna míshonrú ábhair gach uair más ann dó. D'fhéadfadh míshonruithe teacht ó chalaois nó ó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha, ina n-aonar nó go comhiomlán, má cheaptar go réasúnach go mbeadh tionchar acu ar chinntí eacnamaíochta úsáideoirí a thógtar ar bhonn na ráitis airgeadais sin.

Bainim úsáid as breith ghairmiúil agus bíonn amhras gairmiúil orm le linn an iniúchta mar chuid den iniúchadh de réir na CIInna. Agus mé á dhéanamh,

- Aithním agus measaim rioscaí míshonruithe ábhair na ráitis airgeadais más de bharr calaoise nó earráide é; dearaim modhanna iniúchta mar fhreagra ar na rioscaí sin agus cuirim i bhfeidhm iad; agus faighim fianaise iniúchta atá dóthanach agus cuí le bonn a leagan do mo thuairim. Tá riosca níos airde ag baint leis mura mbraítear míshonrú ábhair a bhaineann le calaois seachas le hearráid, mar go bhféadfadh claonpháirtíocht, brionnú, easnaimh bheartaithe, mífhaisnéisí, nó scoitheadh rialú inmheánach a bheith mar chuid de.
- Faighim tuiscint ar rialú inmheánach a bhaineann leis an iniúchadh chun modhanna iniúchta a dhearadh a bheidh oiriúnach do na cúinsí atá ann, ach ní chun tuairim a thabhairt ar éifeachtúlacht na rialuithe inmheánacha é.
- Measaim ábharthacht na bpolasaithe cuntasaíochta a úsáidtear agus réasúnacht mheastacháin chuntasaíochta agus nochtuithe a bhaineann leo.
- Bainim tátal as oiriúnacht úsáid bhoinn ghnóthais leantaigh cuntasaíochta agus, bunaithe ar an fhianaise iniúchta a fhaighim, an bhfuil éiginnteacht ábhair ann a bhaineann le himeachtaí nó le coinníollacha a d'fhágfadh amhras suntasach ar chumas GFT Éireann leanúint mar ghnóthas leantaigh. Má bhainim tátal as go bhfuil éiginnteacht ábhair ann, tá sé de dhualgas orm aird a tharraingt i mo thuarascáil ar na nochtuithe a bhaineann leis sa ráiteas airgeadais nó, mura bhfuil na nochtuithe sin sásúil, mo thuairim a athrú. Tá mo thátail bunaithe ar an fhianaise iniúchta a fuarthas suas go dáta na tuarascála. Mar sin féin, d'fhéadfadh sé tarlú nach mbeadh ar chumas GFT Éireann leanúint mar ghnóthas leantaigh de bharr imeachtaí nó coinníollacha sa todhchaí.
- Déanaim cur i láthair, struchtúr agus inneachar fhoriomlán na ráitis airgeadais a mheas, na nochtuithe san áireamh, agus an léiríonn na ráitis airgeadais na hidirbhearta agus imeachtaí bunúsacha ar bhealach a thugann léiriú cóir.

Déanaim teagmháil leo siúd a bhfuil cúram orthu faoi rialachas maidir leis an scóip agus am atá beartaithe don iniúchadh agus torthaí iniúchta suntasacha, i measc ábhair eile, agus aon easnaimh shuntasacha i rialú inmheánach a sainaithním le linn mo chuid iniúchta.

Eolas seachas na ráitis airgeadais
Ní chlúdaíonn mo thuairim ar na ráitis airgeadais an t-eolas eile a thugtar leis na ráitis sin, agus ní thugaim aon tátail ráthaíochta ina thaobh.

Maidir le m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais, éilítear orm faoi na CIInna eolas eile a thugtar a léamh agus, leis sin, a mheas an bhfuil an t-eolas eile ar neamhréir go bunúsach leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas a fuarthas le linn an iniúchta, nó an mbreathnaíonn sé go bhfuil sé míshonraithe ar shlí eile. Más rud é go mbainim tátal as, go bhfuil míshonrú bunúsach ar an eolas eile seo, bunaithe ar an obair atá déanta agam, tá sé do chúram orm é sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile
Cuirtear m'iniúchadh i gcrích le tagairt do na gnéithe speisialta a ghabhann le bainistiú agus le feidhmiú comhlachtaí Stáit maidir lena mbainistíocht agus a n-oibriúcháin. Tuairiscím má aithním nithe ábhartha eile ann a bhaineann leis an mbealach inar cuireadh gnó poiblí i gcrích.

Féachaim le fianaise a fháil i gcúrsa an iniúchta ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais. Tuairiscím má aimsím aon chás ábhartha nuair nach raibh airgead á úsáid chun na críche a leagadh síos ina leith nó sa chás nár chloígh na hidirbhearta leis na húdaráis a bhí á rialú.

Tuairiscím freisin de réir eisceachta, i mo thuairim,

- Mura bhfuil an fhaisnéis agus na míniúcháin uile a theastaigh uaim do m'iniúchadh faighte agam, nó
- nó nach raibh na taifid cuntasaíochta dóthanach leis na ráitis airgeadais a iniúchadh sách luath agus i gceart, nó
- nach raibh na ráitis airgeadais ag teacht leis na taifid cuntasaíochta.

Ráiteas ar an Rialú Inmheánach

Scóip Freagrachta
Thar ceann Bhord an GFT, aithním ár bhfreagracht as cinntiú go gcoinníonn agus go bhfeidhmíonn an Ghníomhaireacht córas éifeachtúil um rialú inmheánach airgeadais. Tugann an fhreagracht seo cuntas ar riachtanais Chóid Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016).

Aidhm an Chórais um Rialú Inmheánach
Tá an córas um rialú inmheánach deartha le riosca a bhainistiú go leibhéal measartha ní le fáil réidh leis. Ní féidir leis an gcóras ach deimhniú réasúnta seachas deimhniú lándearfa a thabhairt go bhfuil sócmhainní cosanta, go bhfuil idirbhearta údaraithe agus taifeadta go cuí, agus go bhfuil earráidí nó mírialtachtaí ábhartha coiscthe nó go mbraithfear iad in am tráthúil.

Tá an córas um rialú inmheánach, atá de réir na treorach a eisíonn an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i bhfeidhm sa GFT don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2018 agus suas go dtí dáta ceadaithe na ráitis airgeadais.

Tarscaoileadh ó Chiorclán na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe
D'eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe ciorclán sa bhliain 2014 a bhain le deontais ó chistí Státchiste a bhainistiú agus le cuntasacht ina leith. Éilítear ar dheontóirí sa chiorclán sin a shonrú gur gá d'fhaighteoirí deontas eolas sainiúil a nochtadh ina ráitis airgeadais. Áirítear ar an bhfaisnéis sin sonraí faoi mhéid an deontais agus faoi conas a úsáidtear na cistí agus eolas faoi rátaí tuarastail an aonáin. D'iarr GFT tarscaoileadh i leith na gceangaltas sin ar an Roinn Post, Fiontair agus Nuálaíochta, toisc go gcomhlíonann rialuithe láidre trasghníomhaíochta GFT aidhmeanna an Chiorcláin. Fuair GFT an tarscaoileadh.

Cumas Riosca a Láimhseáil
Tá Coiste Iniúchta, Airgeadais agus Riosca (CIAR) ag an GFT ar a bhfuil ceathrar comhalta den Bhord agus comhalta eachtrach, a bhfuil saineolas airgeadais agus iniúchta acu, agus tá duine acu ina c(h) athaoirleach. Tháinig CIAR le chéile cúig uaire in 2018.

Tá feidhm iniúchta inmheánach seachfhoinsithe ag an GFT a thuairiscíonn díreach chuig an CIAR, a bhfuil dóthain acmhainní ar fáil dó agus a chuireann clár oibre i gcrích atá aontaithe leis an CIAR. Tá polasaí bainistíochta riosca forbartha ag CIAR a leagan amach a inghlacthachta riosca, na próisis bainistíochta riosca atá i bhfeidhm agus tugann sé mionsonrú ar na róil agus na freagrachtaí atá ar an bhfoireann maidir leis an riosca. Tá an polasaí tugtha don fhoireann ar fad a cheaptar a bheidh ag obair laistigh de pholasaithe bainistíochta riosca an GFT, chun bainistíocht a chur san airdeall faoi rioscaí atá ag éirí agus chun laigeachtaí a rialú agus glacadh le freagracht ar rioscaí agus rialuithe laistigh dá réimse oibre féin.

Creat Riosca agus Rialuithe
Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag an GFT a aithníonn agus a thuairiscíonn príomhrioscaí agus na gníomhartha bainistíochta a dhéantar chun na rioscaí sin a mhaolú, chomh fada agus is féidir.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm a aithníonn na príomhrioscaí a bhfuil an GFT ag tabhairt aghaidh orthu, agus tá siad sin aitheanta, measta agus grádaithe de réir a dtábhacht. Déanann an CIAR agus an Bord an clár a athbhreithniú agus a fhaomhadh ar bhonn bliantúil. Baintear úsáid as torthaí na measúnuithe seo le pleanáil a dhéanamh agus acmhainní a leithdháileadh chun a chinntiú go ndéantar bainistiú ar rioscaí go leibhéal inghlactha.

Mionsonraíonn an clár riosca na rialúcháin agus na gníomhartha a bhfuil gá leo chun rioscaí a mhaolú agus na freagrachtaí atá sannta d'fhoireann ar leith chun rialúcháin a oibriú. Dearbhaím go bhfuil timpeallacht rialúcháin i bhfeidhm do na heilimintí seo a leanas:

- tá modhanna doiciméadaithe do gach phríomhphróisis gnó, tá freagrachtaí airgeadais, le cuntasaíocht comhfhreagrach, sannta ag leibhéal bainistíochta,
- tá córas buiséadaithe cuí ann le buiséad bliantúil a ndéanann bainistíocht sinsearach athbhreithniú air,
- tá córais ann a chinntíonn slándáil na gcóras teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide,
- tá córais ann chun na sócmhainní a chosaint, agus -tá nósanna imeachta um dheonú deontas sa mheasúnú; measúnú teicniúil agus airgeadais; tionscadail a bhaineann le deontais a fhaomhadh agus a íoc, lena n-áirítear anailís costais is tairbhe, measúnuithe theicniúla, garspriocanna tionscadail a bhunú, íocaíochtaí a dhéanamh de réir théarmaí agus coinníollacha na gcomhaontuithe idir GFT agus an deontaí, agus forálacha a dhéanamh le haghaidh aisíocaíocht an deontais mura gcomhlíonann an tionscadal na gealltanais a rinne an tacadóir.

Monatóireacht agus Athbhreithniú Leanúnach
Tá modhanna foirmiúla bunaithe chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialúcháin agus cuirtear in iúl faoi easnaimh rialúcháin dóibh siúd a bhfuil freagracht orthu le gníomhaíocht cheartaitheach a thógáil agus don bhainistíocht agus don Bhord, nuair is cuí, ar bhealach thráthúil. Dearbhaím go bhfuil na córais monatóireachta leanúnacha seo a leanas i bhfeidhm:

- tá príomhrioscaí agus rialúcháin a bhaineann leo aitheanta agus tá próisis curtha i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibríocht na bpríomhrialúchán agus aon easnamh a aithnítear a thuairisciú,
- tá socruithe tuairiscithe bunaithe ag gach leibhéal a bhfuil freagracht sannta do bhainistíocht airgeadais, agus -déanann bainistíocht shinsearach athbhreithnithe rialta ar fheidhmíocht agus ar thuarascálacha airgeadais tréimhsiúla agus bliantúla a léiríonn feidhmíocht airgeadais i gcomparáid le buiséid/réamh-mheastacháin.

Soláthar
Deimhním go bhfuil modhanna i bhfeidhm ag an GFT chun a chinntiú go gcomhlíontar rialacha agus treoirlínte soláthar reatha agus gur chomhlíon an GFT na modhanna sin le linn 2018.

Athbhreithniú ar Éifeachtúlacht
Deimhním go bhfuil modhanna ag an GFT chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtúlacht mhodhanna bainistíocht riosca agus rialúcháin. Cuireann obair na n-iniúchóirí inmheánacha agus sheachtracha, an Coiste Iniúchta, Airgeadais agus Riosca a dhéanann maoirseacht ar a n-obair, agus an bhainistíocht shinsearach laistigh den GFT a bhfuil freagracht orthu faoin gcreat rialúcháin inmheánaigh, monatóireacht agus athbhreithniú an GFT ar éifeachtúlacht an chórais rialúcháin inmheánaigh ar an eolas.

Deimhním gur chuir an Bord athbhreithniú bliantúil ar éifeachtúlacht na rialúcháin inmheánaigh do 2018 i gcrích.

Saincheisteanna Rialúcháin Inmheánaigh
Níor aithníodh aon laigeacht i rialúchán inmheánaigh maidir le 2018 a bhfuil nochtadh riachtanach ina leith sna ráitis airgeadais.

Sínithe thar ceann an Bhoird

Frank Ryan
Cathaoirleach
29 Bealtaine 2019

An Ráiteas Ioncaim, Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Choinnithe

	Nótaí	2018 €'000	2017 €'000
Ioncam			
Deontais Oireachtais	2	**160,808**	174,803
An Ciste Oiliúna Náisiúnta	3	**3,000**	3,000
Aisíocaíochtaí Deontas	4	**5,734**	5,031
Ioncam Cíosa		**1,858**	1,132
Ioncam Eile	5	**2,099**	2,275
Brabús ar Dhiúscairt Sócmhainní	6	**2,303**	1,852
Maoiniú Iarchurtha Glan i gcomhair Pinsean	19 (f)	**7,935**	7,654
		183,737	195,747
Caiteachas			
Deontais Iníoctha	7	**96,217**	91,335
Costais Cur chun Cinn, Riaracháin agus Ghinearálta	8	**50,912**	48,063
Muirir i leith Foirgnimh Thionsclaíocha	9	**6,634**	1,546
Muirir Dímheasa	10	**8,194**	4,740
Laige (Cealuithe)	10	**(10,413)**	(12,943)
Costais Phinsin	19 (c)	**8,958**	8,211
		160,502	140,952
Barrachas don Bhliain roimh Leithreasuithe		**23,235**	54,795
Ranníocaíocht leis an Státchiste	11	**-**	-
Aistrigh (go) Caipitil	12	**(37,451)**	(20,971)
(Easnamh) / Barrachas na bliana tar éis Leithreasuithe		**(14,216)**	33,824
Iarmhéid Tugtha ar Aghaidh ar 1 Eanáir		**34,784**	960
Iarmhéid Tugtha ar Aghaidh ar 31 Nollaig 2018		**20,568**	34,784

Baineann na suimeanna a thaispeántar faoi Ioncam agus Caiteachas le gníomhaíochtaí leanúnacha. Cuimsíonn an Ráiteas Ioncaim, Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim gach gnóthachan agus caillteanas a aithníodh sa bhliain.

Tá an Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid agus Nótaí 1 go dtí 25 mar chuid de na Ráitis Airgeadais seo.

Thar ceann Bhord na GFT:

Dáta: 29 Bealtaine 2019

Frank Ryan
Cathaoirleach

Martin Shanahan
An Príomhfheidhmeannach

Anne Fitzsimons
Cathaoirleach
An Coiste Iniúchta, Airgeadais & Riosca

Ráiteas faoi Ioncam Cuimsitheach

Don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2018

	Nótaí	2018 €'000	2017 €'000
Barrachas roimh Leithreasuithe		**23,235**	54,795
Gnóthachan ó thaithí ar oibleagáidí sochar scoir	19 (d)	**3,954**	19
Athrú ar bhoinn tuisceana atá mar bhonn le luach reatha na n-oibleagáidí sochar scoir	19 (d)	**1,706**	(4,114)
Gnóthachan / (caillteanas) iomlán achtúireach sa bhliain		**5,660**	(4,095)
Coigeartú ar mhaoiniú sochair iarchurtha scoir		**(5,660)**	4,095
Ioncam Cuimsitheach eile sa bhliain		**23,235**	54,795

Tá an Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid agus Nótaí 1 go dtí 25 mar chuid de na Ráitis Airgeadais seo.

Thar ceann Bhord na GFT:

Dáta: 29 Bealtaine 2019

Frank Ryan
Cathaoirleach

Martin Shanahan
An Príomhfheidhmeannach

Anne Fitzsimons
Cathaoirleach
An Coiste Iniúchta, Airgeadais & Riosca

Ráiteas faoin Staid Airgeadais

Amhail an 31 Nollaig 2018

	Nótaí	2018 €'000	2017 €'000
Sócmhainní Seasta Inláimhsithe			
Maoin Thionsclaíoch	13	**208,566**	173,799
Sócmhainní Seasta Eile	14	**3,172**	488
		211,738	174,287
Sócmhainní Doláimhsithe			
Sócmhainní Teileachumarsáide	15	**-**	-
Iomlán na Sócmhainní Inláimhsithe agus Doláimhsithe		**211,738**	174,287
Sócmhainní Reatha			
Suimeanna Infhaighte	16	**22,956**	26,425
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim		**6,429**	16,273
		29,385	42,698
Dliteanais Reatha			
Suimeanna Iníoctha	17	**(6,194)**	(3,975)
Glansócmhainní Reatha		**23,191**	38,723
Infháltais Fhadtéarmacha			
Suimeanna Infhaighte: suimeanna a bheidh dlite tar éis níos mó ná bliain amháin	16	**-**	129
Forálacha			
Forálacha le haghaidh Dliteanas agus Muirir	18	**(2,623)**	(4,068)
Pinsin			
Sócmhainn Iarchurtha Mhaoinithe Pinsean	19 (f)	**153,942**	151,667
Dliteanas Pinsin	19 (e)	**(153,942)**	(151,667)
Glansócmhainní Iomlána		**232,306**	209,071
In ionannas:			
An Cuntas Caipitil	12	**211,738**	174,287
Cúlchistí Ioncaim Coinnithe		**20,568**	34,784
		232,306	209,071

Tá an Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid agus Nótaí 1 go dtí 25 mar chuid de na Ráitis Airgeadais seo.

Thar ceann Bhord na GFT:

Dáta: 29 Bealtaine 2019

Frank Ryan
Cathaoirleach

Martin Shanahan
An Príomhfheidhmeannach

Anne Fitzsimons
Cathaoirleach
An Coiste Iniúchta, Airgeadais & Riosca

Ráiteas Faoi Shreabhadh Airgid

	Nótaí	2018 €'000	2017 €'000
Glansreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin			
Ioncam Breise thar Chaiteachas		**23,235**	54,795
(Méadú) / Laghdú ar Luach Sócmhainní Seasta			
- Maoin Thionsclaíoch	10	**(2,708)**	(8,561)
- Sócmhainní Seasta Eile agus Sócmhainní Teileachumarsáide	10	**489**	358
Caiteachas Caipitlithe	8 (a)	**(512)**	(360)
Brabús ar Dhiúscairt Sócmhainní	6	**(2,303)**	(1,852)
Ús Bainc	5	**(2)**	(1)
Ranníocaíocht leis an Státchiste	11	**-**	-
Laghdú / (Méadú) ar Shuimeanna Infhaighte dlite taobh istigh de bhliain amháin	16	**3,469**	(11,085)
(Méadú) / (Laghdú) ar Shuimeanna Iníoctha dlite taobh istigh de bhliain amháin	17	**2,219**	(5,107)
(Laghdú) ar Fhorálacha agus ar Mhuirir	18	**(1,445)**	(8,362)
Laghdú ar mhéideanna Infhaighte dlite tar éis níos mó ná bliain amháin	16	**129**	10
Méadú / (Laghdú) ar shuimeanna Cuntas Iníoctha dlite tar éis níos mó ná bliain amháin		**-**	-
Glan-insreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin		**22,571**	19,835
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta			
Éadálacha		**(37,813)**	(18,361)
Diúscairtí		**5,396**	7,805
Glansreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta		**(32,417)**	(10,556)
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Maoiniúcháin			
Ús Bainc Faighte		**2**	1
Glansreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Maoiniúcháin		**2**	1
Glan (laghdú) / Glanmhéadú ar Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim		**(9,844)**	9,280
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim ar 1 Eanáir		**16,273**	6,993
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim ar 31 Nollaig		**6,429**	16,273

1 Beartais Chuntasaíochta

Tá bunús na cuntasaíochta agus beartais shuntasacha chuntasaíochta atá glactha ag an GFT leagtha amach thíos. Bhí siad go léir curtha i bhfeidhm go comhsheasmhach i rith na bliana agus sa bhliain roimhe:

(a) Eolas Ginearálta

Tá príomhoifig GFT Éireann suite i dTeach Pháirc Wilton, Baile Átha Cliath 2. Is Aonán Leasa Phoiblí (ALP) í GFT Éireann. Cuireann aonán leasa phoiblí earraí nó seirbhísí ar fáil don phobal i gcoitinne, do phobal nó don leas sóisialta agus i gcás go gcuirtear cothromas ar bith ar fáil, tá sé ann le tacú le príomhchuspóirí an aonáin seachas le toradh airgeadais a chur ar fáil do sholáthraithe cothromais, scairshealbhóirí nó baill.

Is é príomhchuspóir GFT Éireann mar atá leagtha amach i gCuid II M8 den Acht um Fhorbairt Tionscail (GFT Éireann) 1993 ná:

- bunú agus forbairt gnóthas tionsclaíoch ón iasacht a chur chun cinn sa Stát seo
- infheistíochtaí a dhéanamh i, agus tacaí a chur ar fáil do ghnóthais thionsclaíocha a chloíonn le riachtanais na n-achtachán atá i bhfeidhm i láthair na huaire.
- scéimeanna, deontais agus áiseanna airgeadais eile a riar, trína ndéantar Cistí an Aontais Eorpaigh agus cistí eile dá leithéid a dháileadh de réir mar a bhíonn údaraithe ó am go ham ag an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus feidhmeanna eile a chur i gcrích de réir mar a bhíonn sannta ag an Aire di ó am go ham.

(b) Ráiteas Comhlíonta agus Bunús an Ullmhúcháin

Táthar tar éis na Ráitis Airgeadais a ullmhú i gcomhréir leis an gcoinbhinsiún costais stairiúil, agus iad mionathraithe i gcomhréir le Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais 102 (CTA 102), rud atá eisithe ag an gComhairle um Thuairisciú Airgeadais, san fhoirm atá faofa ag an Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Is é airgeadra léirithe Ráitis Airgeadais GFT Éireann ná an Euro. Meastar gurb é airgeadra feidhmiúil GFT Éireann ná an Euro ós rud gurb é an phríomhthimpeallacht eacnamaíoch ina bhfuil an Ghníomhaireacht ag oibriú.

(c) Ioncam

Deontais Oireachtais

Is gnách ioncam a aithint ar bhonn fabhruithe: is é an t-aon eisceacht ná Deontais Oireachtais, rudaí a aithnítear ar bhonn fáltais airgid.

Aisíocaíochtaí Deontas a Íocadh

Is gá deontais a íocadh a aisíoc i gcásanna áirithe, amhail leachtú/díscaoileadh na cuideachta a fuair iad, nó mura gcloítear le coinníollacha an deontais. Aithnítear aisíocaíochtaí deontais i gcásanna gur dócha go bhfaighidh an GFT ar ais iad agus gur féidir an méid a mheas go réasúnta iontaofa; déantar iad a chuntas mar sin ar bhonn fabhruithe.

Ioncam Úis

Aithnítear ioncam úis ar bhonn fabhruithe le modh an ráta úis éifeachtaigh.

Ioncam Cíosa

Cuimsíonn cíosanna méideanna dlite faoi théarmaí na gcomhaontuithe léasa, le haghaidh tréimhsí suas le 35 bliain, agus iad déanta idir an Ghníomhaireacht agus tionóntaí, muirir ar úsáid na dtailte neamhfhorbartha agus muirir chothabhála eastáit gearrtha ar thionóntaí agus bíonn cuntas déanta orthu ar bhonn fabhraithe.

Ioncam Isteach Eile

Aithnítear ioncam eile ar bhonn fabhruithe.

(d) Deontais Iníoctha

Fabhraítear deontais sna Ráitis Airgeadais nuair a chloíonn an deonaí le coinníollacha ordaithe.

(e) Sócmhainní Seasta Inláimhsithe

Cuimsíonn Sócmhainní Seasta Inláimhsithe:

(i) Talamh a choimeádtar chun críocha forbartha tionsclaíche.
(ii) Oibreacha forbartha láithreán.
(iii) Foirgnimh thionsclaíocha atá léasaithe le tionóntaí lena n-áirítear foirgnimh á ndíol sa chás nach raibh an teideal curtha ar aghaidh ag deireadh na bliana.
(iv) Maoin fholamh atá ar fáil do chur chun cinn tionsclaíoch nó á díol sa chás nach raibh an teideal curtha ar aghaidh ag deireadh na bliana.
(v) Sócmhainní Seasta eile amhail trealamh ríomhaireachta agus oifige, daingneáin agus feistí.

Luaitear Sócmhainní Inláimhsithe Seasta ar a gcostas lúide dímheas carntha agus foráil do bhearnú. Déantar cur ar fáil do dhímheas ar gach sócmhainn inláimhsithe seachas talamh ar rátaí a ríomhtar chun an costas a dhíscríobh, lúide luach measta iarmharach gach sócmhainne ar bhonn líne dírí thar an saol úsáideach measta mar seo a leanas:

(i)	Foirgnimh	3% in aghaidh na bliana
(ii)	Forbairt Láithreáin	10% in aghaidh na bliana
(iii)	Trealamh Oifige, Daingneáin & Feistí	20% in aghaidh na bliana
(iv)	Ríomhairí	33% in aghaidh na bliana
(v)	Talamh	0% in aghaidh na bliana

Is ionann an luach iarmharach agus an méid measta a gheofaí ó dhiúscairt sócmhainne i láthair na huaire tar éis do chostais mheasta na diúscartha a bheith bainte, má bhí an tsócmhainn ag aois nó i riocht cheana a bheifí ag súil leis ag deireadh a saoil úsáidigh.

Bearnú Maoine, Gléasra agus Trealamh

D'fhéadfaí forálacha le haghaidh bearnú a dhéanamh i ndiaidh athbhreithniú ar na sócmhainní seasta agus na sócmhainní teileachumarsáide arna gcur i gcrích ag oifigigh de chuid GFT Éireann nó ag luachálaithe neamhspleácha, de mar is cuí, má léiríonn teagmhais nó athruithe ar chúinsí nó ar dhálaí eacnamaíocha go mb'fhéidir nach mbeidh méid glanluacha na sócmhainní in-aisghabhála go hiomlán. Aithneofar a leithéid de chur ar fáil sa Ráiteas Ioncaim, Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Choinnithe sa bhliain ina ndéantar iad. I gcás ina léiríonn athbhreithniú ina dhiaidh sin nach ann níos mó do na cúinsí as ar eascair foráil le haghaidh bearnú, nó go bhfuil athrú ábhartha tagtha orthu, déanfar an fhoráil charntha le haghaidh bearnú a laghdú dá réir.

Má tá fianaise oibiachtúil ann ar bhearnú luach sócmhainne, aithnítear caillteanas bearnúcháin sa Ráiteas Ioncaim, Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Choinnithe sa bhliain.

Coimeádtar cuntas ar chealuithe bearnúcháin ó na blianta roimhe sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Choinnithe.

Áirítear sa chostas i ndáil le talamh, forbairt suímh agus maoin thionsclaíoch cionroinnt na gcostas riaracháin a ghabhann le gnóthú nó forbairt na sócmhainní.

(f) Maoin Thionsclaíoch

Maoin Thionsclaíoch atá san áireamh i sócmhainní seasta inláimhsithe, táthar tar éis í a fháil, a fhorbairt nó a thógáil chun na haidhme cuidiú le cur chun cinn agus forbairt tionscail agus ní mheastar gur maoin infheistíochta atá inti, ach gnáthshócmhainní seasta.

Tá Ioncam agus Caiteachas maidir le hidirbhearta Maoine Tionsclaíche leagtha amach i nóta 22 de na Ráitis Airgeadais trí mheán meamraim.

(g) Sócmhainní Seasta Doláimhsithe:

Cuimsíonn Sócmhainní Seasta Doláimhsithe sócmhainní teileachumarsáide atá mar cheart úsáide dochealaithe sciar shainithe de líonra teileachumarsáide domhanda go ceann tréimhse 25 bliain ó 2000.

(h) Suimeanna Infhaighte

Aithnítear suimeanna infhaighte ar luach cóir, lúide soláthar d'fhiacha amhrasacha. Foráil ar leith atá san fhoráil d'fhiacha amhrasacha, agus cuirtear ar bun í nuair atá fianaise oibiachtúil ann nach mbeidh GFT ábalta na suimeanna uile atá ag dul dó a bhailiú. Aithnítear gach gluaiseacht san fhoráil d'fhiacha amhrasacha sa Ráiteas Ioncaim, Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Choinnithe. Cuimsíonn suimeanna infhaighte:

(i) Maoine díolta ar bhonn iarchurtha. Gearrtar ús ar na suimeanna seo ag Rátaí Iasachtaí an Státchiste arna moladh ag an Roinn Airgeadais nó ag an Ráta Tagartha Lascaine AE de réir mar is infheidhme.

(ii) Cíosanna dlite faoi théarmaí na gcomhaontuithe léasa, le haghaidh tréimhsí suas le 35 bliain, agus iad déanta idir an Ghníomhaireacht agus tionóntaí, muirir ar úsáid na dtailte neamhfhorbartha agus muirir chothabhála eastáit gearrtha ar thionóntaí.

(iii) Táillí ó roghanna ceannaigh tugtha ar mhaoin an GFT, éarlaisí íoctha ag an GFT chun maoin a cheannach sa chás nach bhfuiltear tar éis an teideal a thabhairt don Ghníomhaireacht ar 31 Nollaig, agus soláthar seirbhísí eile.

(iv) Suimeanna dlite i ndáil le diúscairt nó léasú sócmhainní teileachumarsáide.

(v) Suimeanna dlite i ndáil le comhshocruithe.

(vi) Suimeanna dlite i ndáil le hiasachtaí tugtha agus ús ina leith.

(i) Cuimsíonn Suimeanna Iníoctha méideanna iníoctha i ndáil le:

(i) Creidiúnaithe agus Fabhruithe.

(ii) Tá deontais iníoctha de réir nóta (d)

(iii) Éarlaisí do dhíolacháin neamhchríochnaithe.

(j) Cuimsíonn forálacha le haghaidh dliteanas agus muirir:

(i) Méideanna soláthartha maidir le costais fhéideartha a bhaineann leis an bhforáil trochluithe de léasanna oibriúcháin.

(ii) Suimeanna soláthartha nuair a mheastar go sáróidh na costais amach anseo ag éirí as léasanna oibriúcháin na suimeanna in-aisghabhála ó fholéasaithe.

(k) Airgeadraí Iasachta

Aistrítear sócmhainní agus dliteanais a ainmnítear in airgeadraí eachtracha ar na rátaí malairte atá i bhfeidhm ar dháta an Ráitis faoin Staid Airgeadais. Aistrítear ioncaim agus costais ag na rátaí malairte atá i bhfeidhm ag dátaí na n-idirbheart bunúsach.

Déileáiltear sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus i gCúlchistí Ioncaim Choinnithe le brabúis agus caillteanais ag eascairt ó aistrithe airgeadraí eachtracha agus ar imréiteach na suimeanna infhála agus iníoctha in airgeadra eachtrach.

(l) Léasanna

Déileáiltear sna Ráitis Airgeadais leis na cíosanna faoi léasanna oibriúcháin de réir mar a bhíonn siad dlite. I gcás maoine tionsclaíche atá ar fáil lena cur chun cinn, déanann an Ghníomhaireacht foráil, nuair is infheidhme, le haghaidh íocaíochtaí cíosa na todhchaí.

(m) Sochair d'Fhostaithe

Sochair Ghearrthéarmacha

Aithnítear sochair ghearrthéarmacha amhail pá saoire mar chostas sa bhliain agus bíonn sochair a bhíonn fabhraithe ag deireadh na bliana san áireamh san fhigiúr Suimeanna Iníoctha sa Ráiteas faoin Staid Airgeadais.

Sochair Scoir

Rinne an tAcht um Fhorbairt Tionscail (Forfás a dhíscaoileadh) 2014 (Uimh 13/ 2014), a ritheadh le bheith ina dhlí ar an 16 Iúil 2014, foráil do dhíscaoileadh Forfás agus rinne foráil do: bhunú GFT Éireann, Fiontraíocht Éireann agus Fondúireacht Eolaíochta Éireann mar fhostóirí dlíthiúla ar leith; forbraíonn gach gníomhaireacht a scéim pinsin féin agus tugann siad le fios go mbeidh an lucht oibre a bhí ina mbaill de Scéim Pinsin Forfás ag dul isteach i Scéim nua na Gníomhaireachta ar théarmaí aoisliúntais atá chomh fabhrach leis na téarmaí a bronnadh orthu faoi Scéim Forfás díreach roimh an dáta aistrithe, agus beidh foireann na ngníomhaireachtaí ina mbaill de na scéimeanna seo; agus na gníomhaireachtaí seo a thugann cuntas ar na Dliteanais Phinsin faoi FRS102. Beidh freagracht dhlíthiúil ar an Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta i leith na Scéimeanna Pinsin atá ann faoi láthair, pinsinéirí agus iarbhaill foirne le sochair choinnithe ó Fhorfás.

Faoin Acht Um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha eile) 2012 beidh daoine a théann isteach sa tseirbhís poiblí ina n-iontrálaithe den chéad uair ar 1 Eanáir 2013 nó ina dhiaidh sin ina mbaill den Scéim Pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair.

Tá freagracht dhlíthiúil iomlán ar an GFT as a bhfostaithe mar fhostóir dhlíthiúil orthu. Áirítear anseo freagracht i leith phinsean na bhfostaithe reatha a d'éirigh as tar éis 16 Iúil 2014. Léiríonn na Ráitis Airgeadais na costais phinsin i leith bhaill foirne an GFT atá á n-íoc ag an Scéim Pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair.

Léiríonn costais phinsin an GFT scéimeanna neamhchistithe pinsin le sochar sainithe, a mhaoinítear in aghaidh na bliana ar bhonn íoc mar a úsáidtear ón airgead atá ar fáil chuige, lena n-áirítear airgead a chuirtear ar fáil tríd an Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta agus ó ranníocaíochtaí áirithe a bhaintear de thuarastail foirne.

Léiríonn costais phinsin na sochair phinsin a ghnóthaigh fostaithe i rith an tréimhse agus léirítear na costais mar ghlaniomlán ranníocaíochtaí coinnithe pinsin foirne. Aithnítear méid atá comhfhreagrach leis an ranníocaíocht phinsin mar ioncam sa mhéid is a bhfuil sé in-aisghabhála, agus cuidíonn deontais, a fhaightear i rith na bliana le híocaíochtaí pinsin a chomhlíonadh, leis an mbrú a sheachaint.

Léirítear gnóthachain nó caillteanais achtúireacha a thagann chun cinn i ndliteanais scéime sa Ráiteas Ioncaim Chuimsithigh agus aithnítear coigeartú comhfhreagrach sa mhéid in-aisghabhála ón Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta.

Léiríonn dliteanais phinsin luach láithreach na n-íocaíochtaí pinsin todhchaí atá tuillte ag an bhfoireann go dtí seo. Léiríonn maoiniú pinsin iarchurtha an tsócmhainn chomhfhreagrach atá le haisghabháil amach anseo ón Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta.

Déantar dliteanais scéim pinsin a thomhas ar bhonn achtúireach trí mhodh chreidiúint réamh-mheasta an aonaid.

(n) Breithiúnais, Meastacháin agus Boinn Tuisceana Ríthábhachtacha

Agus beartais chuntasaíochta GFT Éireann á gcur i bhfeidhm, is gá do lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus boinn tuisceana a thabhairt/a dhéanamh faoi mhéideanna glanluacha sócmhainní agus dliteanas nach bhfuil follasach ó fhoinsí eile. Tá na meastacháin agus na boinn tuisceana ghaolmhara bunaithe ar thaithí stairiúil agus tosca eile a mheastar a bheith bainteach. D'fhéadfadh fíorthorthaí a bheith difriúil leis na meastacháin seo.

Déantar athbhreithniú leanúnach ar na meastacháin agus na boinn tuisceana bhunúsacha. Aithnítear leasuithe ar mheastacháin chuntasaíochta sa tréimhse ina ndéantar athmheas ar an meastachán má théann an leasú i bhfeidhm ar an tréimhse sin amháin, nó sa tréimhse sin agus i dtréimhsí ina dhiaidh sin má théann an leasú i bhfeidhm ar thréimhsí i láthair na huaire agus amach anseo.

Bhí an tionchar is mó ag na breithiúnais agus meastacháin seo a leanas ar mhéideanna a aithnítear sna ráitis airgeadais:

Luachanna iarmharacha agus dímheas sócmhainní

Tá lucht bainistíochta tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar shaol agus luachanna gaolmhara iarmharacha shócmhainní na n-aicmí sócmhainní seasta go léir agus tá sé mar chonclúid acu go bhfuil saol agus luachanna iarmharacha na sócmhainní cuí.

Athbhreithnithe bearnúcháin ar shócmhainní

Déantar athbhreithniú bearnúcháin ar shócmhainní a ndéantar amúchadh orthu cibé uair a thugann teagmhais nó athruithe ar dhálaí le fios go bhfuil an seans ann nach féidir an méid glanluacha a fháil ar ais. Aithnítear caillteanas bearnúcháin i leith an mhéid lena sáraíonn suim ghlanluacha na sócmhainne a mhéid in-aisghabhála. Is ionann an méid in-aisghabhála agus an ceann is airde de luach cóir sócmhainne lúide costas díola agus luach úsáide.

Oibleagáid na sochar scoir

Bíonn na boinn tuisceana atá mar bhonn leis na luachálacha achtúireacha a gcinntear na méideanna atá aitheanta sna ráitis airgeadais dóibh (lena n-áirítear rátaí lascaine, rátaí méadaithe ar leibhéil cúitimh agus rátaí básmhaireachta amach anseo), bíonn siad nuashonraithe go bliantúil i bhfianaise dálaí reatha eacnamaíocha agus maidir le hathruithe bainteacha ar théarmaí agus coinníollacha na bpleananna pinsean agus iar-scoir. D'fhéadfadh na nithe seo a leanas dul i bhfeidhm ar na boinn tuisceana:

(i) an ráta lascaine, athruithe ar an ráta fáltais ar bhannaí corparáideacha ardchaighdeáin
(ii) leibhéil chúitimh amach anseo, dálaí margaidh saothair amach anseo
(iii) athruithe ar dhéimeagrafaic

Forálacha

Déanann an Ghníomhaireacht foráil d'oibleagáidí dlí agus cuiditheacha, agus tá a fhios aici go bhfuil siad seo gan íoc ar dháta dheireadh na tréimhse. Is gnách na forálacha seo a dhéanamh i bhfianaise eolais stairiúil nó ábhartha eile, agus iad athraithe do threochtaí le déanaí pé áit ar bainteach. Ach is meastacháin iad de na costais airgeadais a bhaineann le teagmhais a bhfuil an seans ann nach dtarlóidh siad go ceann roinnt blianta. Mar thoradh air seo agus an leibhéal éiginnteachta a bhaineann leis na torthaí deiridh, d'fhéadfadh an fíorthoradh a bheith difriúil go mór leis an méid a measadh.

2 Deontais Oireachtais

Soláthraítear na Deontais Oireachtais faoi alt 35 den Acht um Fhorbairt Tionscail (Fondúireacht Eolaíochta Éireann) 2003. B'ionann an comhiomlán a soláthraíodh don GFT i ndáil le Deontais do Thionscal agus Deontais do Mhaoin Thionsclaíoch sa tréimhse idir 1 Eanáir 1994 agus 31 Nollaig 2017 agus €2.642bn.

B'ionann an méid idir 1 Eanáir 1994 agus 31 Nollaig 2018 agus €2.76bn. Cuimsíonn na Deontais Oireachtais mar atá sonraithe sna Ráitis Airgeadais na suimeanna airgid seo a íocadh ó Vóta 32 - Gnó, Fiontair agus Nuálaíocht:

		2018 €'000	2017 €'000
Deontais um Chaiteachas ar Chur Chun Cinn agus ar Riarachán	Vóta 32 - Fo-mhírcheann A5 (i)	**47,808**	40,803
Deontas do Thionsclaíocht	Vóta 32 - Fo-mhírcheann A5 (ii)	**90,000**	97,000
Deontas um Réadmhaoin Thionsclaíoch	Vóta 32 - Fo-mhírcheann A5 (iii)	**23,000**	37,000
		160,808	174,803

Tá an Deontas um Chaiteachas ar Chur chun Cinn agus ar Riarachán ar €47.808 milliún luaite gan ranníocaíochtaí pinsin fostaithe ar luach €945,172 (€927,484 - 2017), a cuireadh ar ais go dtí an Státchiste, a bheith curtha san áireamh.

3 An Ciste Náisiúnta Oiliúna

Áirítear leis na híocaíochtaí deontais oiliúna €10.69m (féach nóta 7) íocaíochtaí deontais oiliúna dar luach €3 mhilliún (€3 mhilliún in 2017) a íocadh le cistí a fuarthas tríd an Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta ón gCiste Náisiúnta Oiliúna, a riartar trí Fho-mhírcheann B3 na Roinne Oideachais agus Scileanna. Cloíonn na híocaíochtaí a rinneadh le riachtanais reachtúla an Chiste mar a cuireadh ar fáil in alt 7 den Acht um Chiste Náisiúnta Oiliúna, 2000.

4 Aisíocaíochtaí Deontais

Nuair a sháraíonn cliantchuideachta na coinníollacha i gcomhaontú deontais, bíonn an deontas in-aisghabhála. I gcaitheamh na bliana, fuair an Ghníomhaireacht €5.734 milliún (€5.031m in 2017) ar ais maidir le haisíocaíochtaí deontais.

5 Ioncam Eile

	2018 €'000	2017 €'000
Cóiríocht Oifige ar Léas a fholigean leis an earnáil phríobháideach	**1,637**	1,912
Ús Bainc	**2**	1
Ioncam Táille i ndáil le Tailte Neamhfhorbartha	**404**	260
Ús ar Idirbhearta Maoine Tionsclaíche	**13**	18
Ioncam Ilghnéitheach	**43**	84
	2,099	2,275

6 Brabús ar Dhiúscairt Sócmhainní

	2018 €'000	2017 €'000
Comaoin (táillí agus costais dhíreacha ghlana)	**5,396**	7,805
Costais Stairiúla	**(8,966)**	(11,205)
Cuntas forálacha bearnúcháin	**185**	2,244
Cuntas forálacha dímheasa	**5,688**	3,008
	2,303	1,852

Tá an brabús ar dhiúscairt sócmhainní cuimsithe as brabúis de €2.544m, caillteanais de €0.241m agus mar sin is ionann glanbhrabús ar dhiúscairtí de €2.303m.

7 Deontais Iníoctha

	2018 €'000	2017 €'000
Caipiteal	**17,188**	10,006
Fostaíocht	**11,675**	13,983
T&F	**51,535**	54,251
Oiliúint	**10,690**	12,702
Deontais Eile	**5,129**	393
	96,217	91,335

8 Poiblíocht, Riarachán agus Costais Ghinearálta (a)

	2018 €'000	2017 €'000
Táillí, costais agus luach saothair comhaltaí Boird	**300**	300
Costais eile luach saothair – féach 8 (b)	**26,372**	24,377
Margaíocht, comhairliúchán, poiblíocht agus fógraíocht	**11,889**	11,322
Riarachán Ginearálta	**12,794**	12,483
Táille Iniúchóireachta	**58**	53
Soláthar in aghaidh Fiacha Amhrasacha	**11**	(112)
Lúide: Caipitliú caiteachais a bhaineann le forbairt maoine tionsclaíche	**(512)**	(360)
	50,912	48,063

8 (b)

Is iad na costais eile luach saothair atá i gceist:	2018 €'000	2017 €'000
Sochair ghearrthéarmacha fhoirne	**24,804**	22,988
Ranníocaíocht fhostóirí do leas sóisialta	**1,564**	1,389
Sochair Foirceanta	**-**	-
Costais sochair scoir	**4**	-
	26,372	24,377

Sheas an líon iomlán foirne a bhí fostaithe (CL) ag deireadh na bliana ag 301 (2017: 280)

8 (c)

Sochair Ghearrthéarmacha Fhoirne	2018 €'000	2017 €'000
Bunphá	**24,797**	22,978
Ragobair	**7**	10
Liúntais	**-**	-
	24,804	22,988

In 2018, baineadh €870k de thobhach pinsin agus íocadh leis an Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta é.

8 (d)

Miondealú Tuarastal Buan

Sochair d'Fhostaithe	Líon na bhFostaithe (CL) 2018	2017
€60,000 go €70,000	40	42
€70,001 go €80,000	31	26
€80,001 go €90,000	32	31
€90,001 go €100,000	18	6
€100,001 go €110,000	7	5
€110,001 go €120,000	3	-
€120,001 go €130,000	6	-
€130,001 go €140,000	6	1
€140,001 go €150,000	4	4
€150,001 go €160,000	2	2
€160,001 go €170,000	1	-
€170,001 go €180,000	1	1

Faoin bplean Éire Dhomhanda, fuair GFT acmhainní breise lena n-áirítear roinnt ball foirne a aistriú chuig conarthaí buana sa bhliain 2018.

8 (e)

Príomhphearsanra Bainistíochta

Is iad comhaltaí an Bhoird, an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, an Stiúrthóir Feidhmiúcháin agus Bainisteoirí na Rannóga a dhéanann suas príomhphearsanra bainistíochta GFT. Tá luach iomlán shochair fhostaithe do phríomhphearsanra bainistíochta leagtha amach thíos:

	2018 €'000	2017 €'000
Bunphá	1,330	1,232
Liúntais	-	-
Sochair Foirceanta	-	-
Árachas Sláinte	-	-
	1,330	1,232

8 (f)

Luach Saothair an Phríomhfheidhmeannaigh	2018 €	2017 €
An tuas. Martin Shanahan	177,937	171,407
Iomlán	**177,937**	171,407

Faigheann an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) tuarastal bliantúil de €180,374 le héifeacht ón 1 Deireadh Fómhair 2018. Ní théann teidlíocht phinsin an POF thar ghnáthshocrúcháin chaighdeánacha pinsin don earnáil phoiblí.

8 (g)

Cíos Bliantúil Iníoctha i ndáil le Cóiríocht Oifige Léasaithe

	Líon na nOifigí nOifigí	Dáta Éaga Léasa	Ollchíos Iníoctha €'000	Glanchíos Iníoctha* €'000
Ceannoifig**	1	2019-2043	**8,576**	4,331
Oifigí Réigiúnacha	4	2020-2028	**330**	330
Oifigí Thar Lear	19	2018-2026	**2,237**	2,237
			11,143	6,898

* Áirítear anseo suimeanna a fuarthas ó chomhlachtaí Stáit eile agus ó thionóntaí príobháideacha atá i gcuid de na foirgnimh oifige atá i gceist.

** Áirítear leis sin na cíosanna bliantúla don fhoirgneamh Ceannoifige ag Teach Pháirc Wilton (€3.854 milliún comhlán [1.734 milliún glan] - 10 mí) agus an Cheannoifig nua atá molta ag 3 Park Place (€4.722 m comhlán [2.597 m glan] - 7.5 mí).

(i) I gcás na Ceannoifige agus deich n-oifig thar lear, is amhlaidh go bhfuil an chóiríocht comhlonnaithe le Gníomhaireachtaí Stáit eile agus / nó le Misin de chuid Rialtas na hÉireann.

(ii) Chuaigh an GFT isteach i léas nua le haghaidh foirgnimh don Cheanncheathrú Dhomhanda nua ag 3 Park Place, agus bhí éifeacht leis sin ón 1 Bealtaine 2018. Is ionann an cíos bliantúil tosaigh agus €6.5 milliún (iníoctha ón 14 Bealtaine 2019 ar aghaidh) in aghaidh na bliana (méid comhlán), nó €3.575 milliún in aghaidh na bliana (glan). Téann an léas dá áitreamh reatha ag Páirc Wilton in éag i nDeireadh Fómhair 2019. Tá an GFT ag plé aon chostas trochlaithe a d'fhéadfadh teacht chun cinn. Rinne an GFT dhá léas a athnuachan in 2018 chomh maith.

(iii) Is ann do chlásal scoir i léas d'oifig réigiúnach amháin in 2019.

(iv) Níl aon réadmhaoin a úsáidtear nó atá ar fáil do chóiríocht a cuid foirne faoi úinéireacht na Gníomhaireachta.

8 (h)

Tiomantais faoi Léasanna Oibriúcháin

An 31 Nollaig, b'ionann an gealltanas faoi léasanna oibriúcháin agus €199.394m.
Beidh deireadh leis na léasanna seo mar seo a leanas:

	2018 €'000 Maoin neamh thionsclaíoch	**Maoin thionsclaíoch Áitithe faoi léasanna**	**Maoin thionsclaíoch ar fáil i gcomhair cur chun cinn**	2017 €'000 Maoin neamh thionsclaíoch	Maoin thionsclaíoch Áitithe faoi léasanna	Maoin thionsclaíoch ar fáil i gcomhair cur chun cinn
laistigh de bhliain amháin	**11,143**	**20**	-	7,082	32	76
sa dara go dtí an cúigiú bliain agus na blianta sin san áireamh	**33,220**	**5**	-	8,307	21	38
breis is cúig bliana	**155,006**	**-**	-	1,669	-	-
	199,369	**25**	-	17,058	53	114

9 Muirir Foirgneamh Tionsclaíoch

Cuimsíonn na costais seo na glanchostais a bhaineann le foirgnimh thionsclaíocha atá curtha ar fáil ag an earnáil phríobháideach agus costais chothabhála maidir le gach foirgneamh tionsclaíoch atá ag an GFT is féidir a chur chun cinn. Is éard atá sna costais: costais ghairmiúla, dlí agus chomhairleachta €2.739m [2017 €2.176m], glanchostais oibriúcháin léasa €0.617m [€1.841m - 2017] agus costais chothabhála ionad gnó ar €4.701m [2017 €5.891m], agus iad laghdaithe ag an nglanghluaiseacht forálacha maidir le léasanna oibriúcháin (mar atá leagtha síos i nóta 18) €1.446m [2017 €8.362m].

10 Laghdú ar Luach Sócmhainní Seasta

	Nótaí	**2018 €'000**	2017 €'000
Muirir Dímheasa			
- Maoin Thionsclaíoch	13	**7,705**	4,382
- Sócmhainní Seasta Eile	14	**489**	358
Muirir Bearnúcháin / (Cealuithe)			
- Maoin Thionsclaíoch	13	**(10,413)**	(12,943)
		(2,219)	(8,203)

Ríomhtar dímheas d'fhonn costas sócmhainní a dhíscríobh lúide, nuair is infheidhme, aon fhoráil bhearnúcháin le linn na coda eile dá saolré measta úsáideach. Ní dhéantar aon fhoráil do dhímheas maidir le talamh ná infheistíochtaí.

Tagann muirir bearnúcháin aníos nuair is mó an luach de réir na leabhar ar Mhaoin Thionsclaíoch agus Sócmhainní Teileachumarsáide ná a luach measta in-aisghabhála. Tagann cealuithe laigí aníos nuair is soiléir go bhfuil luach in-aisghabhála na Maoine Tionsclaíche nó na Sócmhainní Teileachumarsáide níos mó ná an luach de réir na leabhar, suas go dtí luach na laige bunaidh.

11 Ranníocaíocht leis an Státchiste

Le linn 2018 agus 2017 fuair GFT Éireann cead ó RGFN chun an t-ioncam a ghintear óna acmhainní féin a choinneáil. Bhí farasbarr ioncaim os cionn an leibhéil sin inaisíoctha le RGFN, mar ranníocaíocht leis an Státchiste. B'ionann ioncam ó acmhainní féin a tuilleadh os cionn na teorann cheadaithe in 2018 agus €1.284m. In 2019, fuair GFT Éireann cead ón RGFN chun an farasbarr caipitil de €1.284 milliún ó 2018 a choinneáil, agus in 2018 fuair GFT Éireann cead ón RGFN chun an farasbarr ioncaim de €12.415 milliún ó 2017 a choinneáil. Mar sin, ní dhearnadh ranníocaíocht ar bith leis an Státchiste in 2018 agus 2017.

12 Caipiteal

	Nótaí	**€'000**	**2018 €'000**	€'000	2017 €'000
Ar 1 Eanáir			**174,287**		153,316
Glanghluaiseachtaí ar:					
- Maoin Thionsclaíoch	13	**34,767**		21,075	
- Sócmhainní Seasta Eile	14	**2,684**		(104)	
Aistriú ón Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Choinnithe			**37,451**		20,971
Ar 31 Nollaig			**211,738**		174,287

13 **Sócmhainní Seasta Inláimhsithe – Maoin Thionsclaíoch**

	2018					2017				
	Talamh	**Forbairt Suímh**	**Maoin Thionsclaíoch Áitithe Faoi Léasanna**	**Maoin thionsclaíoch ar fáil i gcomhair cur chun cinn**	**Iomlán**	**Talamh**	**Forbairt Suímh**	**Maoin Thionsclaíoch Áitithe Faoi Léasanna**	**Láithreáin tionsclaíocha ar fáil lena gcur chun cinn**	**Iomlán**
Costas	**€'000**	**€'000**	**€'000**	**€'000**	**€'000**	**€'000**	**€'000**	**€'000**	**€'000**	**€'000**
Ar 1 Eanáir	**262,985**	**152,751**	**23,159**	**24,225**	**463,120**	263,858	152,374	20,701	18,895	**455,828**
Méid breise	**12,105**	**11,955**	**(1,924)**	**13,016**	**35,152**	123	3,406	-	14,938	**18,467**
Aistrithe	**-**	**-**	**1,969**	**(1,969)**	**-**	-	-	4,899	(4,899)	**-**
Diúscairtí	**(3,030)**	**(5,703)**	**-**	**(84)**	**(8,817)**	(996)	(3,029)	(2,441)	(4,709)	**(11,175)**
Ar 31 Nollaig	**272,060**	**159,003**	**23,204**	**35,188**	**489,455**	262,985	152,751	23,159	24,225	**463,120**
Foráil do Bhearnúchán										
Ar 1 Eanáir	**124,101**	**510**	**3,489**	**1,542**	**129,642**	136,288	1,938	5,038	1,565	**144,829**
Muirear / (Cealú) don Bhliain	**(10,101)**	**(312)**	**-**	**-**	**(10,413)**	(12,052)	(891)	-	-	**(12,943)**
Aistrithe	**-**	**-**	**(2,512)**	**2,512**	**-**	-	-	-	-	**-**
Diúscairtí	**(176)**	**-**	**-**	**(9)**	**(185)**	(135)	(537)	(1,549)	(23)	**(2,244)**
Ar 31 Nollaig	**113,824**	**198**	**977**	**4,045**	**119,044**	124,101	510	3,489	1,542	**129,642**
Foráil do Dhímheas										
Ar 1 Eanáir	**-**	**146,442**	**12,206**	**1,031**	**159,679**	-	145,278	12,138	859	**158,275**
Muirear don Bhliain	**-**	**6,296**	**552**	**857**	**7,705**	-	3,243	167	972	**4,382**
Aistrithe	**-**	**-**	**(3,327)**	**3,327**	**-**	-	-	180	(180)	**-**
Diúscairtí	**-**	**(5,468)**	**-**	**(71)**	**(5,539)**	-	(2,079)	(279)	(620)	**(2,978)**
Ar 31 Nollaig	**-**	**147,270**	**9,431**	**5,144**	**161,845**	-	146,442	12,206	1,031	**159,679**
Glanmhéid na Leabhar										
Ar 31 Nollaig	**158,236**	**11,535**	**12,796**	**25,999**	**208,566**	138,884	5,799	7,464	21,652	**173,799**
Ar 1 Eanáir	**138,884**	**5,799**	**7,464**	**21,652**	**173,799**	127,570	5,158	3,525	16,471	**152,724**
Glanghluaiseacht don Bhliain					**34,767**					**21,075**

(a) Áirítear sa tábla thuas suim a bhaineann le comhaontú a rinne an Ghníomhaireacht in 2004 le Comhairle Contae Fhine Gall le tailte a fhorbairt i mBaile Bhlainséir, Baile Átha Cliath ar leis an chomhairle iad, chun iad a dhíol ina dhiaidh sin le fiontair thionsclaíocha. Faoi théarmaí an tsocraithe, tá an GFT freagrach as feabhsúcháin bonneagair a dhéanamh ar na tailte. Íocann an Ghníomhaireacht as costais iomlána na hoibre seo agus tá sí i dteideal leath de na fáltais ó dhíolacháin ar bith a fháil. €Nialas an ghlansuim leabhair a chuimsítear thuas maidir leis an socrú seo.

14 Sócmhainn Seasta Eile

	2018		2017	
	Trealamh Oifige agus Ríomhaireachta, Daingneáin agus Feistis	**Iomlán**	Trealamh Oifige agus Ríomhaireachta, Daingneáin agus Feistis	Iomlán
Costas	**€'000**	**€'000**	€'000	€'000
Ar 1 Eanáir	**10,820**	**10,820**	10,596	10,596
Méid breise	**3,173**	**3,173**	254	254
Aistriú ó ghníomhaireacht stáit eile	**-**	**-**	-	-
Diúscairtí	**(149)**	**(149)**	(30)	(30)
Ar 31 Nollaig	**13,844**	**13,844**	10,820	10,820
Foráil do Dhímheas				
Ar 1 Eanáir	**10,332**	**10,332**	10,004	10,004
Muirear don Bhliain	**489**	**489**	358	358
Diúscairtí	**(149)**	**(149)**	(30)	(30)
Ar 31 Nollaig	**10,672**	**10,672**	10,332	10,332
Glanmhéid na Leabhar				
Ar 31 Nollaig	**3,172**	**3,172**	488	488
Ar 1 Eanáir	**488**	**488**	592	592
Glanghluaiseacht don Bhliain	**2,684**	**2,684**	(104)	(104)

15 Sócmhainn Teileachumarsáide

Agus é ag gníomhú de bhun cinneadh Rialtais, chuaigh GFT Éireann, i gcomhar leis an Roinn Fiontar Poiblí (arb í an Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha anois í), i mbun conarthaí i 1999 do cheannach sócmhainní teileachumarsáide i bhfoirm ceart dochloíte chun leas a bhaint as cion ainmnithe de líonra teileachumarsáide domhanda ar feadh tréimhse 25 bliain ón mbliain 2000 ar aghaidh. Díoladh cuid den toilleadh a cheannaigh GFT Éireann le roinnt soláthróirí seirbhíse. Tá costas stairiúil €38.85 milliún ar na sócmhainní fágtha, méid adíscríobhadh trí mhuirear bearnúcháin €21 milliún in 2002 agus dímheas comhchruinnithe €17.85m thar 8 mbliana ó 2000, rud a raibh glanluach leabhar €nialais i gceist leis.

16 Suim Infhaighte

Suimeanna a bheidh dlite laistigh de bhliain amháin:	**2018** **€'000**	2017 €'000
Cuntais Infhála agus Réamhíocaíochtaí	**23,805**	27,585
Soláthar in aghaidh Fiacha Amhrasacha	**(849)**	(1,159)
Suimeanna dlite i ndáil le diúscairt Maoine Tionsclaíche	**-**	(1)
Ús Infhála	**-**	-
	22,956	26,425
Suimeanna a bheidh dlite tar éis níos mó ná bliain amháin:		
Suimeanna dlite i ndáil le diúscairt Maoine Tionsclaíche	**-**	129
	22,956	26,554

Ar shuimeanna eile a chuimsítear in infhaighte agus réamhíocaíochtaí, tá méideanna €16.368m d'éarlaisí ar idirbhearta maoine, a léiríonn íocaíochtaí, den chuid is mó, isteach i gcuntais eascró dhlíodóirí ar cheannacháin maoine. Cuireadh idirbheart amháin i gcrích i R1 2019 agus táthar ag súil leis go gcuirfear na hidirbhearta eile i gcrích i R2 2019 agus R4 2019.

17 Suim Iníoctha

Suimeanna a bheidh dlite laistigh de bhliain amháin:	**2018** **€'000**	2017 €'000
Cuntais Iníoctha agus Fabhruithe	**5,900**	3,716
Suim atá dlite ar Dhíolacháin Neamhchríochnaithe	**294**	259
	6,194	3,975

18 Foráil le haghaidh Dliteanas agus Muirear

Foráil le haghaidh Léasanna Oibriúcháin	**2018** **€'000**	2017 €'000
Ar 1 Eanáir	**4,068**	12,430
Glan(laghdú) don bhliain	**(1,445)**	(8,362)
Iomlán ar 31 Nollaig	**2,623**	4,068

Cuimsíonn an Soláthar do Léasanna Oibriúcháin:
- Costais fhéideartha d'athchóiriú foirgnimh a bhaineann le hoibleagáidí faoi léasanna oibriúcháin.
- Costais todhchaí ag éirí as léasanna oibriúcháin a mheastar a sháróidh na suimeanna is in-aisghabhála ó fholéasaithe.

19 Pinsin

(a)

Tá freagracht ar an GFT i leith costais phinsin do bhaill foirne a théann ar scor tar éis 16 Iúil 2014, faoin Acht um Fhorbairt Tionscail (Acht um Fhorfás a Dhíscaoileadh 2014). Beidh na baill foirne a bhí ina mbaill de Scéim Pinsin Forfás ag dul isteach i Scéim nua an GFT ar théarmaí aoisliúntais atá chomh fabhrach leis na téarmaí a bronnadh orthu faoi Scéim Forfás díreach roimh an dáta aistrithe ó Fhorfás go dtí an GFT. Tá na scéimeanna seo a leanas á n-oibriú ag an GFT:

Baill Foirne Chumhdaithe

(a) Baill foirne a earcaíodh suas go dtí 5 Aibreán 1995 agus a bhí inphinsin tar éis an dáta sin.
(b) Baill foirne a earcaíodh tar éis 5 Aibreán 1995 agus roimh 1 Eanáir 2013.
(c) Baill foirne a earcaíodh ó 1 Eanáir 2013 ar baill iad den Scéim Pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair.

Áirítear scéimeanna do Chéilí agus do Pháistí i ngach ceann de na Scéimeanna.

Tháinig an Scéim nua Seirbhíse Poiblí Aonair ("Scéim Aonair") in éifeacht ar 1 Eanáir 2013. Beidh daoine a théann isteach sa tseirbhís poiblí ina n-iontrálaithe den chéad uair an 1 Eanáir 2013 nó ina dhiaidh sin ina mbaill den Scéim Pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair, i gcoitinne. Leagtar amach rialacha na Scéime Aonair san Acht um Pinsin Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha eile) 2012. Ní chuirtear dliteanais phinsin i leith na ndaoine atá fostaithe faoin Scéim Seirbhíse Poiblí Aonair ar feadh tréimhse is giorra ná dhá bhliain san áireamh i ríomh pinsean, mar nach ngnóthóidh siad cearta pinsin go dtí go mbeidh dhá bhliain curtha isteach acu.

Déanann GFT na glanchostais a bhaineann le gnáthscor a shásamh. Íoctar na costais seo as ioncam reatha. Úsáidtear ranníocaíochtaí a fhaigheann an GFT ó bhaill foirne sna scéimeanna ranníocaíochta neamhchistithe mar atá leagtha amach thuas chun cuid de na dliteanais reatha phinsin a mhaoiniú.

Faoin Acht um Bearta Airgeadais (Forálacha Ilghnéitheacha) 2009, aistríodh na sócmhainní a bhain leis an Iar-Údarás Forbartha Tionscail go dtí an Cúlchiste Náisiúnta Pinsean ar 31 Nollaig 2009. Tá na scéimeanna pinsin atá bainteach leis an dá chiste seo bailí go fóill do bhaill atá ann cheana féin gan cur isteach ar shochair ná ar fhorálacha ábhartha do bhaill. Cuireann GFT Éireann ranníocaíochtaí fostaithe ar ais go dtí an Státchiste. Chuir an GFT €945k de ranníocaíochtaí fostaithe ó na scéimeanna seo ar ais go dtí an Státchiste in 2018 agus íoctar costais phinsin de réir Deontas Oireachtais Vóta 32 Fo-mhírcheann A5 (i).

(b) Nochtadh Pinsin faoi FRS102

Éilíonn an Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais 102 (CTA102) go léireoidh na ráitis airgeadais luach cothrom na sócmhainní agus na ndliteanas ó oibleagáidí aoisliúntais fostóra agus aon mhaoiniú ábhartha, agus go mbeidh na costais a bhaineann le sochair aoisliúntais a chur ar fáil aitheanta sna tréimhsí cuntasaíochta ina ngnóthaíonn fostaithe iad.

	2018	2017
(c) Anailís ar an Muirear Iomlán Pinsin	**€'000**	€'000
Costais Seirbhíse	**6,985**	6,492
Ús ar Dhliteanais Scéim Pinsin	**2,945**	2,646
Ranníocaíochtaí Fostaithe a úsáidtear in íocaíocht Phinsean	**(972)**	(927)
	8,958	8,211

(d) Anailís ar mhéid a aithníodh sa Ráiteas faoi Ioncam Cuimsitheach	**€'000**	€'000
Gnóthachain ó thaithí	**3,954**	19
Athruithe ar bhoinn tuisceana Gnóthachain / (Caillteanais)	**1,706**	(4,114)
Gnóthachan / (Caillteanas) Achtúireach	**5,660**	(4,095)

(e) Dliteanas Pinsin	**€'000**	€'000
Athrú ar Dhliteanais Scéimeanna Pinsin	**2018**	2017
Iarmhéid Tosaigh	**151,667**	139,918
Costas Seirbhíse Reatha	**6,985**	6,492
Costais Úis	**2,945**	2,646
Íocaíochtaí do Phinsinéirí	**(1,995)**	(1,484)
(Gnóthachan) / Caillteanas Achtúireacha	**(5,660)**	4,095
Luach Reatha Oibleagáidí na Scéime ar 31 Nollaig	**153,942**	151,667

	2018	2017
(f) Glanmhaoiniú Iarchurtha do Phinsin sa Bhliain	**€'000**	€'000
Maoiniú in-aisghabhála i leith Chostais Phinsin na Bliana Reatha	**9,930**	9,138
Maoiniú i gcomhair Pinsin a íoc	**(1,995)**	(1,484)
	7,935	7,654

Aithníonn an GFT mar shócmhainn méid atá comhfhreagrach leis an dliteanas neamhchistithe iarchurtha le haghaidh pinsean de réir na mbonn tuisceana a leagtar amach thíos agus de réir roinnt imeachtaí san am a chuaigh thart. I measc na gcásanna seo áirítear an bonn reachtúil le haghaidh bhunú na scéimeanna aoisliúntais, agus an beartas agus cleachtas atá ann i leith maoiniú i gcomhair pinsin seirbhíse poiblí lena n-áirítear ranníocaíochtaí fostaithe agus an próiseas meastachán bliantúil. Níl aon fhianaise ann a thabharfadh le fios don GFT nach mbeidh an beartas maoinithe seo in ann suimeanna dá leithéid a sheasamh i gcomhréir leis an gcleachtas reatha.

Luach €153.942m san iomlán a bhí ar an tsócmhainn iarchurtha mhaoinithe i gcomhair pinsean ar 31 Nollaig 2018 (2017 - €151.667m). Bunaítear cainníochtú an dliteanais ar bhoinn tuisceana airgeadais a leagtar amach i nóta 19 (g). Déantar na boinn tuisceana atá in úsáid, agus atá bunaithe ar chomhairle achtúireacha, a mholadh don Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta.

(g) Luacháil

Bunaíodh an luacháil atá in úsáid le haghaidh nochtadh FRS102 ar luacháil iomlán achtúireach ar 31 Nollaig 2018. Ba iad seo a leanas na boinn tuisceana airgeadais a cuireadh i bhfeidhm le dliteanais scéime faoi CTA102 a ríomh amhail an 31 Nollaig;

Modh Luachála

Aonad Réamh-mheasta	**2018**	**2017**	**2016**	**2015**	**2014**
Ráta Lascaine	1.90% p.a.	1.95% p.a.	1.90% p.a.	2.70% p.a.	2.40% p.a.
Méaduithe ar thuarastail todhchaí	3.30% p.a.	3.40% p.a.	3.35% p.a.	3.20% p.a.	2.75% p.a.
Méaduithe ar phinsin stáit todhchaí	3.30% p.a.	3.40% p.a.	3.35% p.a.	3.20% p.a.	2.75% p.a.
Méaduithe ar phinsin todhchaí	2.80% p.a.	2.90% p.a.	2.85% p.a.	2.70% p.a.	2.25% p.a.
Boilsciú Amach Anseo	1.80% p.a.	1.90% p.a.	1.85% p.a.	1.70% p.a.	1.25% p.a.

Bliain ina mbaintear amach aois 65	**2018**	**2038**
Ionchas Saoil - Fir	21.4	23.8
Ionchas Saoil - Mná	23.9	25.9

(h) Stair na nOibleagáidí Sochair Shainithe - Tosaithe in 2014

Ag deireadh na bliana 31 Nollaig	**2018 €'000**	**2017 €'000**	**2016 €'000**	**2015 €'000**	**2014 €'000**
Oibleagáid Sochair Shainithe	153,942	151,667	139,918	106,133	96,987
Gnóthachain / (Caillteanais) ó Thaithí ar Dhliteanais na Scéime:					
Méid	3,954	19	117	(666)	2,442
Mar Chéatadán de Dhliteanais na Scéime	2.6%	0.0%	0.1%	(0.6%)	2.5%
(Caillteanas) / gnóthachan iomlán aitheanta sa Ráiteas faoi Ioncam Cuimsitheach:					
Méid	5,660	(4,095)	(27,647)	(4,198)	2,041
Mar Chéatadán de Dhliteanais na Scéime	3.7%	(2.7%)	(19.8%)	(4.0%)	2.0%

20 Gealltanais

Meastar gurbh ionann na híocaíochtaí amach anseo ar dócha iad a bheith ag eascairt as Gealltanais Deontais agus €383 m amhail an 31 Nollaig 2018, agus meastar go mbeidh siad le híoc mar seo a leanas 2019 €101m, 2020 €95 m, 2021 €78m, 2022 €58m, 2023 €28m, 2024 €13m, 2025 €10 m. (B'ionann an meastachán ar an 31 Nollaig 2017 agus €338m, meastacháin atá iníoctha de réir mar seo a leanas; 2018 €75m, 2019 €79m, 2020 €79m, 2021 €58m, 2022 €33m, 2023 €13m, 2024 €1m). Ba ionann Gealltanais Chaipitiúla gan íoc ar 31 Nollaig 2018 ar chonarthaí chun Maoin Thionsclaíoch a fháil agus a fhorbairt agus €48m (2017: €13m).

21 Cánachas

Foráiltear díolúine ó cháin in alt 227 den Acht Comhdhlúite Cánacha 1997 d'ioncam na gcomhlachtaí stáit neamhthráchtála. Níl feidhm ag an díolúine seo maidir le hús o thaiscí. Nuair a bhíonn an t-ús infhaighte faoi réir cánach ag an bhfoinse (m.sh. DIRT), cuirtear an ghlansuim infhaighte do shochar an Chuntais Oibriúcháin.

Táthar tar éis leas a bhaint as díolúine ó chánachas áitiúil i roinnt tíortha ina bhfeidhmíonn an Ghníomhaireacht faoi alt Seirbhísí Rialtais an chomhaontaithe ábhartha um chánachas dúbailte. Leanann an Ghníomhaireacht lena hathbhreithniú ar an staid sin, agus í ag féachaint go gníomhach le soiléiriú a fháil an mbaineann aon chánacha fostaíochta thar lear le haon cheann de na dlínsí inar baineadh leas as an díolúine seo. D'fhéadfadh dliteanas cánacha eascairt ón athbhreithniú ach i bhfianaise na héiginnteachta maidir leis an tsuim, más ann di, i leith dliteanais theagmhasaigh fhéideartha ar bith dá leithéid, ní dhearnadh aon fhoráil ina leith sna ráitis airgeadais don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2018.

22 Ioncam agus Caiteachas Réadmhaoine Tionsclaíche

		2018	2017
Ioncam:	Nótaí	**€'000**	€'000
Deontas an Oireachtais	2	**23,000**	37,000
Ioncam Cíosa Chliantchuideachtaí GFT Éireann		**1,858**	1,132
Ioncam Táille i ndáil le Tailte Neamhfhorbartha	5	**404**	260
Ús ar Idirbhearta Maoine Tionsclaíche	5	**13**	18
Brabús ar Dhiúscairt Maoine Tionsclaíche		**2,303**	1,852
		27,578	40,262
Caiteachas:			
Costais Cur chun Cinn, Riaracháin agus Ghinearálta		**1,482**	1,351
Muirir i leith Foirgnimh Thionsclaíocha	9	**6,634**	1,546
Muirir agus Forálacha Dímheasa	10	**(2,708)**	(8,561)
		5,408	(5,664)
Glanghluaiseacht don Bhliain		**22,170**	45,926
Aistrigh (go) Caipitil	12	**(34,767)**	(21,075)
Ranníocaíocht chuig gníomhaíochtaí Cur chun Cinn agus Riaracháin		**(12,597)**	24,851

23 Nochtadh maidir le Páirtithe Gaolmhara

Féach ar Nóta 8 chun miondealú ar luach saothair agus na sochair a íocadh le príomhphearsana bainistíochta a fheiceáil le do thoil.

Is iondúil go bhféadann an Ghníomhaireacht deontais a fhaomhadh agus socruithe conartha eile a dhéanamh le fiontair ina bhfuil comhaltaí Boird de chuid an GFT fostaithe nó ina bhfuil leasanna eile acu.

Ghlac an Ghníomhaireacht le nósanna imeachta de réir na dtreoirlínte a d'eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe maidir le leasanna pearsanta comhaltaí Boird agus tá na nósanna imeachta sin comhlíonta ag comhaltaí Boird agus ag an nGníomhaireacht. Níor mhór nochtadh a dhéanamh i leith idirbheart amháin le linn 2018. Rinneadh íocaíocht deontais €8.787 milliún le cuideachta ag a bhfuil comhalta ábhartha Boird fostaithe nó lena bhfuil an comhalta bainteach ar bhealach eile.

Má bhíonn cásanna de choinbhleacht leasa fhéideartha i gceist, ní fhaigheann comhaltaí an Bhoird doiciméid Boird agus ní bhíonn siad páirteach ar bhealach ar bith eile i bplé faoi na hidirbhearta seo. Coinnítear clár agus tá sé ar fáil ar iarratas maidir le gach cás dá leithéid.

24 Dliteanas Teagmhasach

Rinne GFT conradh le soláthraí seirbhíse chun infheistíochtaí díreacha eachtracha a ghnóthú, go háirithe i bhfiontair bheaga agus mheánmhéide, rud a chruthóidh poist inbhuanaithe. Cuireadh síneadh ama bliana amháin leis an gconradh an 25 Márta 2016 chun é a thabhairt chun deiridh ar bhealach eagraithe. Rinne an GFT íocaíocht leis an soláthraí seirbhíse in 2017, de réir na hoibleagáide conartha sa chomhaontú. Bhí an íocaíocht, a ndearnadh foráil di i Ráiteas Airgeadais 2016, a ríomh trí thagairt do chruthaíocht ionchasach jabanna amach anseo. Má tá an líon jabanna a cruthaíodh agus a deimhníodh níos lú ná an líon a bhfuil foráil dó san íocaíocht, éileofar aisíoc agus má bhíonn an líon jabanna a cruthaíodh agus a deimhníodh níos mó ná an líon a bhfuil foráil dó san íocaíocht, déanfar íocaíocht bhreise. Tar éis comhfhreagras a bheidh idir páirtithe, cuireadh ábhair a raibh aighneas fúthu chun eadrána.

25 Faomhadh Ráitis Airgeadais

Rinne an Bord na Ráitis Airgeadais a fhaomhadh ar 9ú Bealtaine 2019

Líonra Domhanda Oifigí

Líonra Domhanda Oifigí